

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00818

LIDER FAR YIDISHE KINDER

Jacob Isaac Segal

*Permanent preservation of this book was made possible by
Martin & Edith Polon
in memory of Edith's parents, Israel & Sara Fogel & their five children
who perished in the Shoah*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לידער פאר יידישע קינדער

זיבן בינטלעך

פון

י. י. סינאל

ארויסגעגעבן פון בילדונגס-קאמיטעט פון ארבעטער-רינג

1 9 6 1

ניו-יארק

Poems for Jewish Children

by

J. I. SEGAL

אילוסטרירט פון חנה סיגאל־זאקוטא

EDUCATIONAL DEPARTMENT OF THE
WORKMEN'S CIRCLE, NEW YORK

1961

Printed in Canada by
THE NORTHERN PRINTING AND LITHOGRAPHING CO.
Montreal, Quebec

די זיבן בינטלעך לידער :

- א. זיינען געגאנגען צוויי לייטישע גראמען — — — — — 5
- ב. קלאפט דאס רעגנדל אין שויב — — — — — 25
- ג. דאס צוקערל איז זיס — — — — — 51
- ד. שפילן זיי זיך, מיינע קינדער — — — — — 73
- ה. גוט־שבת, גוט־יום־טוב — — — — — 79
- ו. פון מיין אלטן אלף־בית — — — — — 95
- ז. אז מען האט א נאָז אַ לאַנגע — — — — — 103

* * *

י. י. סיגאל — דער גרויסער יידישער דיכטער — געבוירן אין יאר 1896. געקומען קיין קאנאדע אין יאר 1912, נפטר געווארן מערץ 1954 — איז כל ימיו אויך געווען אַ לערער פון יידישע קינדער און האָט געשריבן ממש אַן אומצאָל קינדער-לידער. לרוב זענען עס אָבער געווען לידער וועגן קינדער בכלל און יידישע קינדער בפרט, און נישט לידער פאַר קינדער. די דאָזיקע לידער סיגאלס זענען דערשינען אין קינדער-צייטשריפטן און — בעיקר — יעדן דאָנערשטיק אין דער קינדער-אַפטיילונג פון „קענעדער אַדלער“ — אין משך פון עטלעכע צענדליק יאָר — טויזנטער לידער.

דער י. י. סיגאל-קאָמיטעט, וואָס האָט אין יאר 1955, אַרויסגעגעבן אַ זאַמלונג פון סיגאלס דיכטונגען, אונטערן נאָמען „לעצטע לידער“, און וואָס האָט צוגעזאָגט פאַרצוזעצן דאָס אַרויסגעבן די שאַפונגען פון דעם דיכטער, גיט איבער דער יידישער עפנטלעכקייט דאָס דאָזיקע בוך, אונטערן נאָמען „לידער פאַר יידישע קינדער“. דער איצטיקער אָפּקלייב איז געמאַכט געוואָרן נאָך דורכקוקן צענדליקער קאָמפלעטן פון „קענעדער אַדלער“, וואו סיגאלס קינדער-לידער זענען דערשינען, אויך — אַזויפיל ווי מעגלעך — קינדער-צייטשריפטן. אין דער אַרבעט האָבן אַרויסגעהאַלפן: איטע וויינמאַן, חנה ווייסמאַן, וואָלף כייטמאַן, איידע מאַוע, אסתר סיגאל, מרים קראַנט, משה מ. שאַפיר, א. ש. שאַקאַליקאָוו, רחל אייזענבערג, מלך ראַוויטש. די לעצטע רעדאַקציע האָבן דורכגעפירט: שלמה ווייסמאַן, מרדכי חסיד, מ. ראַוויטש, יחיאל שטערן.

צו דער אויסשטאַטונג פון בוך זענען צוגעצויגן געוואָרן די טעכטער פון דעם דיכטער: שיווקע סיגאל-לוסטגאַרטן און חנה סיגאל-זאַקוטאַ. די אילוסטראַציעס צו די לידער, וואָס דערשיינען אין דעם דאָזיקן בוך, זענען אַלע געצייכנט געוואָרן דורך חנה סיגאל-זאַקוטאַ. די אויסגאַבע איז דערמעגלעכט געוואָרן דורך דעם סיגאל-פאַנד, לויט דעם אויסגעשפראַכענעם וואונטש און ווילן פון עלקע סיגאל, דער אלמנה פון דעם דיכטער.

דעם פאַרלאַג און די פאַרשפרייטונג פון די „לידער פאַר יידישע קינדער“ האָט אויף זיך גענומען דער בילדונגס-קאָמיטעט פון אַרבעטער-רינג אין ניו יאָרק, דירעקטאָר זלמן יעפרויקין.

לערער, עלטערן און יידישע קינדער — וועלן אַ סך קינסטלערישן נחמ שעפן פון די דאָזיקע לידער, וואָס — פּונקט ווי סיגאלס פּאַעזיע בכלל אין דער יידישער ליטעראַטור — האָבן זייער אייגן אַרט אין דער יידישער קינדער-דיכטונג.

יוני 1961.

י. י. סיגאל-קאָמיטעט, מאַנטרעאַל

זיינען געגאנגען צוויי לייטישע גראמען

ד י ג ר א מ ע ן

אזוי ווי די קייטעלעך
זיינען די גראמען:
זיי בינדן די שורות
פון די לידלעך צוזאמען.

גאלדענע קייטעלעך
פינקלען און גלאנצן,
די לידעלעך זינגען,
די לידעלעך טאנצן.

ג ר א מ ע ן

זיינען געגאנגען
צוויי לייטישע גראמען,
אזוי ווי די הענער
מיט גאלדענע קאמען.
זיי זיינען געגאנגען
טריט ביי טריט
זוכן א וואוינונג
פאר זיך אין א ליד.

און ווי נאָר זיי זיינען
מיט מי קוים געקומען,
האַט מען זיי זייער
גישט פיין אויפגענומען.
מען האָט זיי געזאָגט,
אז די היינטיקע לידער
זיינען מיט גראמען
שוין לאַנג קידער־וויידער.

נאָר איינמאָל פאַרנאַכט
האַבן די גראמען געטראָפן
צו אַ בחורל וואָס מאַכט
קינדערישע סטראָפן;
האַט ער זיי גענומען
ווי זיי שטייען און גייען
צו צווייען, צו צווייען.
זיי האָבן מיט זייערע
גלעקלעך געקלונגען
און קינדערלעך האָבן
צום גראַם געזונגען.
אַ גראַמל אַריין
אַ גראַמל אַרויס
די מעשה איז אויס.

פ ע ט ע ר י ו י ס ע

כ'האָב אַ פעטער
הייסט ער יויסע,
טראַגט ער שטיוול
זייער גרויסע,
אַ פאַר הויזן
ברייטע לאַנגע,
און זיי שלעפן
זיך ווי שלאַנגען.
נאָר זיין היטל
ווי אַ פויגל
זיך אַרויסגעכאַפט
פון שטייגל,
זיך געשטעלט
אויף יויסעס אויער
און ער צוויטשעט
פרייד און טרויער.
פעטער, זעט נאָר
אייער היטל
וועט פון קאַפּ זיך
טון אַ שליטל.

א גאלדענע באַן

טייער יינגעלע
זיי מיין פריינד,
לאַמיר זיך שפילן
אינאיינעם היינט.

כ'האַב אַ ביכעלע,
איז דאָרט פאַראַן
אַ ליד, אַ מעשהלע
פון אַ גאלדענער באַן.

די רעדער זילבערנע,
פון גאַלד די ווענט,
קרישטאָל די פענצטער,
עס בליצט און בלענדט.

וואו לויפט און יאָגט אַזוי
די באַן געשווינד?
צום לאַנד, צום וואונדערלאַנד,
מיין יינגעלע־קינד.

און ווער זיצט אינעווייניק
אין באַן אַצינד?
נאָך קיינער קיינער ניט,
מיין יינגעלע־קינד.

אַ קעלבעלע

שטייט אויפן טעלערל
אויסגעמאָלט
אַ שיין קעלבעלע
פון גאָלד.

דעם קעלבעלעס האָלדו
איז זייער דין,
דאָס גראָז אויפן פעלד
איז זייער גרין.

בייגט דאָס קעלבעלע
איין דעם קאָפּ
און טשיפעט דאָס גראָז
דאָס זיסע אָפּ.

איך און קעלבעלע
עסן מיר ביינאַנד
פונעם ווייסן טעלערל
ווי פון דער מאמעס האַנט.

זונטיק ביים שוסטער

ביים שוסטערס פענצטערל
בין איך געשטאנען.
היינט איז זונטיק — איז דאָרט
קיינער נישט פאַראַנען.

ליגט דאָס לעדער־פאַרטוכל
אויפן טישל געוואָרפן
און דאָס שוסטער־מעסער
ליגט — אין מיטן שאַרפן.

און צוויי קינדער־שיכעלעך,
צוויי — אַזעלכע קליינע
און אַזעלכע טרויעריקע
און אַזעלכע שיינע.

נישט אָפּגענומען האָט זיי
די אַרעמע שכנה,
די טרויעריקע שיכעלעך,
די שיכעלעך די קליינע.

האָט געקלאַפט דאָס העמערל
טשוועקעלעך פון אייזן —
אַזוי ווי אינעם לידעלע
פון אברהם רייזען.

דאָס העמערל ליגט שטיל
און שטיל די שיכלעך קליינע,
און באַרוועס איז געבליבן
דאָס יינגעלע פון דער שכנה.

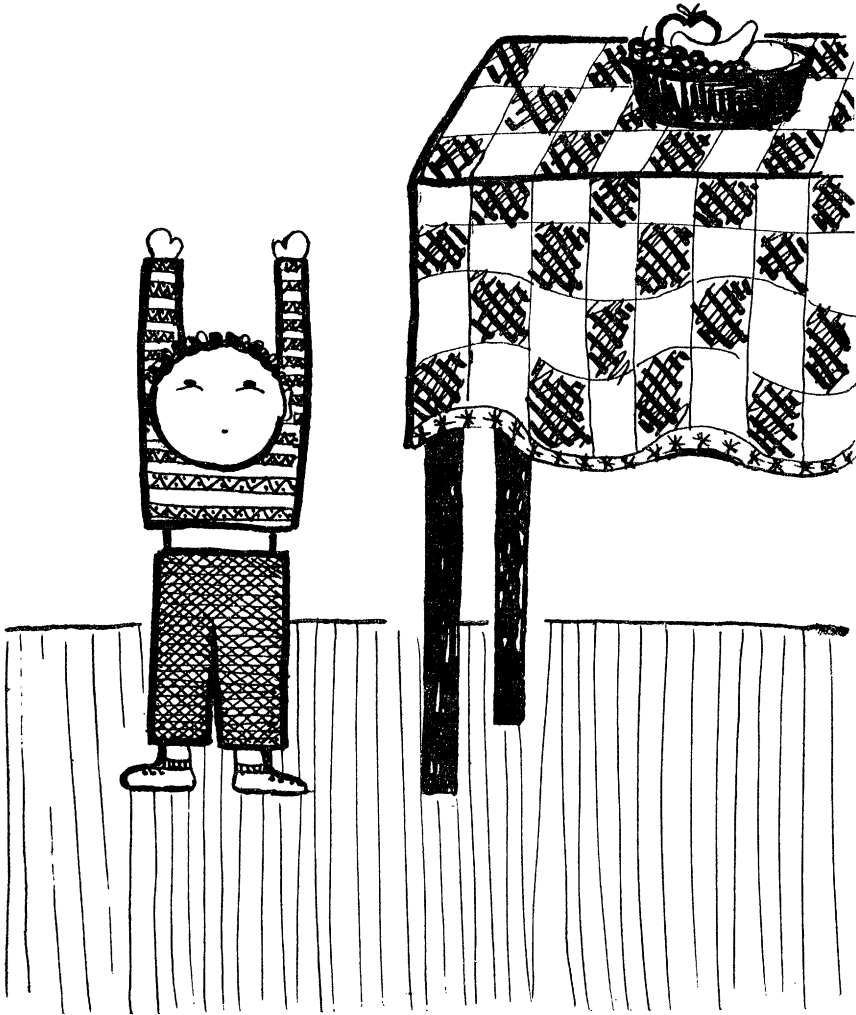
ד י באַ בע

זיצט די באַבע ביי דעם אויוון
און פליקט פעדערן.
פעדערן פאַר קישעלעך,
אַ קישעלע פאַר יעדערן.

מאַכן וועט די באַבעניו
קישעלעך גאַר קליינינקע,
פופצן פּוכיקע קישעלעך
פאַר אירע פופצן אייניקלעך.

וועלן אויף די קישעלעך
ליגן קליינע קעפעלעך,
קעפעלעך געשוירענע
און קעפעלעך מיט צעפעלעך.

זיצט די באַבע ביי דעם אויוון
און פליקט פעדערן.
פופצן קליינע קישעלעך,
אַ קישעלע פאַר יעדערן.

ב ע ר ע ל ע

בערעלע ציט זיך
און וויל ווערן גרויס,
כאַטש ביז צום קיך־טיש
אין זייער הויז.

טוט זיך אַ צי
און אַ לאַז זיך אַראָפּ,
טאַפט זיך ביים אַקסל,
טאַפט זיך ביים קאַפּ.

איז אַבער בערעלע
קליין ווי אַ האַז,
קליין ווי דער עק
פון דעם עלעפאַנטס נאַז.

אוודאי וועט בערעלע
אויסוואַקסן גרויס
אפילו אַריבערן
טיש פון זייער הויז.

פ ע ט ע ר ש מ ח ה

מיר האָבן אַ פעטער, אַ גרויסן
רופט מען אים שמחה הגדול.
קומט ער צו משפחה זיך פרייען,
עסן דאָרט לעקעך און שטרודל.

טוט ער זיך נאָר דערוויסן
אַז מ'האַט אַ לעקעך געבאַקן,
קומט ער צו לויפן פאַרסאַפּעט,
קייט ער אויף ביידענע באַקן.

פעטערל שמחלע טייערער,
מיר האָבן אַלע אים גערן,
און זיינע מעשהלעך אויכעט
האָבן מיר האַלד צו הערן.

און מעשהלעך האָט ער נאָר זיסע,
פון לעקעך און שטרודל און וויינען,
פון קיכלעך, צוקערלעך, האַניק,
פון טרינקער- און עסער-פאַרשווינען.

און תמיד פון שמחות אַזעלכע,
פון נעכט ביז די בלויע פאַרטאַגן,
שיכורמלעך, טייערע יונגען,
אַ נאַכט אין אַ זינגענדיקן וואַגן.

עס גלאַנצן ביים פעטער די אויגן,
עס טאַנצן ביים פעטער די ברעמען:
וואו נעמט מען אַזאַ לעקעך אַ גרויסן?
אַ לעקעך — דער רוח זאַל עס נעמען!

אַ לעקעך — און כ'רוף די קבצנים
אַריין פונעם גאַנצענעם דרויסן —
און ווי ס'איז היינט וואַכיקער מיטוואַך,
ווערט פּלוצלונג אַ יום-טוב אַ גרויסער.

אין דער ברייט

וועלדער ווערן העכער,
טייכן ווערן לענגער,
פעלדער ווערן ברייטער,
אלע זאכן אויף דער וועלט
וואקסן, וואקסן, וואקסן.

אינדערהויך
און אינדערלענג
און אינדערברייט.
נאר פאראנען
קינדערלעך אזעלכע
וואס זיי וואקסן נאר
אינ - דער - ברייט
א - י - נ - ד - ע - ר - ב - ר - י - י - ט .

פארוואס ?

ווייל זיי זיצן מן הסתם
צופיל אויף אן ארט.
גייען ווייניק,
שטייען ווייניק,
שפילן זיך ווייניק,
שווימען ווייניק.
טויג עס טאקע ניט.
זאגט זיי טאקע,
אז עס טויג ניט.
זיי וועלן ווערן ברייט, ברייט, ברייט,
ווי די קיילעכדיקע ברייטלעך
אין דער ברייט.

פ א ר נ א כ ט

זיצט דאָס יינגעלע
ביים פענצטער פאַרטראַכט.
— וואָס טראַכסטו יינגעלע?
פרעגט דער פאַרנאַכט.

דאָס יינגעלע שווייגט אַלץ,
בלייבט זיצן פאַרטראַכט.
און דער פאַרנאַכט אַליין
שטייט שוין אויך פאַרטראַכט.

אַ ש פ י ל ע ר

שרהלע איז אַ שיינע,
חנהלע — אַ גוטע,
צירעלע האָט זייער ליב
שוואַרצן ברויט מיט פוטער.

מענדעלע איז אַ שטיפער,
חיימל — אַ שטילער.
דודל האָט ליב צו זיין
אַ גוטער פידל־שפילער.

האַט ער נישט קיין פידל,
שפילט ער אויף אַ קעמל.
אַז ער זאָל ניט שפילן,
גיט אים די מאַמע אַ זעמל.

אַפגעשפילט אויפן קעמל,
נעמט ער זיך צום טעצל,
אַז ער זאָל ניט שפילן,
גיט אים די מאַמע אַ פלעצל.

זעמעלעך און פלעצלעך
זיינען זייער גוט.
דודל דער שטיפער,
ווייסט שוין וואָס ער טוט.

ק ע צ ל

קעצל האָט זיך
אויטגעשלאָפֿן —
קלאָרע אויגן,
פריש און אָפֿן.
אין חלומות
אויסגעבאָדן ;
פֿון אַ זיסן פֿלאָדן,
ציגן־מילך,
האַזן־ניסלעך,
צוקער־עפל און
איריסלעך,
ווי מ'גרייט אָן
ביי אַ מלך ;
איז דאָס קעצל
זייער פֿריילעך
פֿון זיין דרימל אויפֿגעשטאַנען ;
זשמורעט זיך,
וויל זיך דערמאַנען
פֿון די טייערע מאכלים,
אינעם גרויסאַרטיקן חלום.

א חלום וועגן אַ קרעמל

ס'מעשה'לע פון היינטיקן זמר
איז פון אַ יאָסקעלע, אַ יינגל,
וואָס חלומט: אויסוואַקסן אַ קרעמער,
אַז די גאַס זאָל פון אים זינגען,
און אַ קראַם זאָל ער פאַרמאַגן
שפּילצייגן מכל המינים:
פון אַ פּערדל מיט אַ וואָגן
ביו אַ בינשטאַקל פאַר בינען,
און אַלצדינג — בחצי חנם.
און דער עיקר: ליאַלקעס, ליאַלקעס
און מיט שיינע יידישע נעמען:
חיה-רחל'ס, שרה-מלכה'ס,
פייגע-לאה'ס, גיטע-טעמע'ס.
בלאַנדע, שוואַרצע און שאַטינע,
פעטינקע און שלאַנקע, דינע,
בלויע אויגן, שוואַרצע אויגן
ברוינע און אפילו גרינע.
קומט אַריין אַ גוטער קונה
איז פאַראַן אויף אויסצוקלויבן:
מיט אַ טשופיקל אַ ברוינעם,
אויגן בלויע, מילדע טויבן,
ליאַלקעס מומעס,
ליאַלקעס פעטערס,
ליאַלקעס זיידעס,
ליאַלקעס באַבעס,
ליאַלקעס — שטיפּמאַמעס אַפילו,
אַלץ קומט דאָך צונױץ צום שפּילן.

וואָס זאָל איך דיר ברענגען טאָכטער?

אַלע זיבן ליאַלקעס שלאָפן
נאָר מיין מיידעלע איז וואָך.
ס'איז בייטאָג און דורכן פענצטער
זעט מען טויבן אויף אַ דאַך.

— וואָס זאָל איך דיר ברענגען, טאָכטער,
ווען איך קום פון מאַרק צוריק?
— צוויי פונט גאַלד און זיבן — זילבער,
און אַ קריגעלע מיט גליק.

און אַ העמדעלע דער ליאַלקע
מיטן לאַנגן, בלאַנדן צאַפּ.
און אַ היטעלע דער ליאַלקע
מיטן שפיצעכדיקן קאַפּ.

און דעם יינגעלע, דעם ליאַלעק
מיט דער פיצלדיקער נאָז,
ברענג אַ לעקעכל פון קופער
און אַ בייגעלע פון גלאַז.

— און די אַנדערע, מיין טייערס?
— ברענג וואָס דו פאַרשטייסט אַליין.
נאָר גיט שפעטיק זיך — די זאַכן
קאַנען ווערן ענג און קליין.

און דאָס גליק קאָן ווערן זויער
און דאָס זילבער און דאָס גאַלד
קאָן נאָך ווערן ... טאַטע, טאַטע
האַסט אַזויפיל געלט באַצאַלט.

א י נ י ק ל ע ך

צוועלף קינדער אין אַ ראָד
און דער זיידע אַזאַ גרויסער,
מיט אַ לאַנגער באָרד אַ ווייסער,
שטייט אין מיטן ראָד.

און די צוועלף אייניקלעך
דרייען זיך אַרום דעם זיידן,
לאַכנדיק, זינגענדיק,
מיט די צינגלעך קלינגענדיק.

פרייט עס אַזוי שטאַרק
דעם זיידן,
צוועלף שיינע אייניקלעך
זיינען אַ גן־עדן.

א ג ר ו ס

פיקט אַ פייגעלע אין פענצטער
צו דעם דיכטער: דיכטער עפן!
כ'האַב צען גרוסן — ווייסט פון וועמען?
טרעף פון וועמען? וועסט ניט טרעפן.

פונעם וועוויקל דעם זשוואַוון,
פונעם קעלבעלע דעם ברוינעם,
פונעם לאַשיקל דעם ווייסן
און פון נאָך דריי דאַרפס־פאַרשונינען.

נאָר דעם בעסטן גרוס דעם שענצטן
האַב איך פון דעם יינגל נחום,
וואָס איז היינט ערשט אַלט געוואָרן
פונקט אַ יאָר מיט זיבן וואַכן.

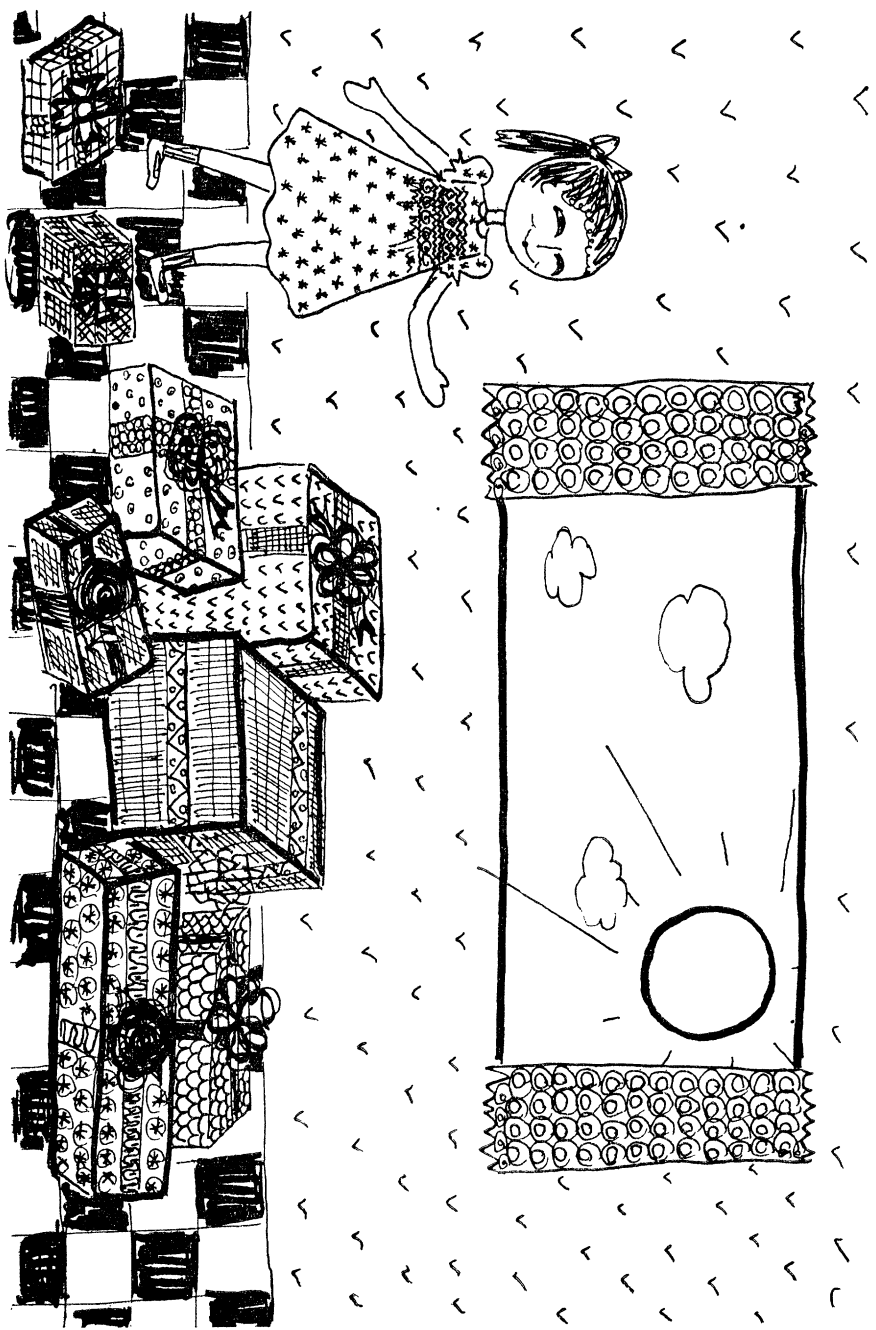

אונדזער בויבעריק

אַזאָ וואונדערלעכער כּשוף
רוט אויף אונדזער בויבעריק ;
אַזאָ שיינער שטילער יישוב
יום־טובדיק און צויבערדיק.

אַ קליינע יידישע מדינה,
אַזאָ לאַנד פאַר קינדערלעך,
צווישן בערג און טאַלן גרינע
וואונדער, וואונדער, וואונדערלעך.

און פון לייוונט ווייס און קלאַר
קליינינקע געצעלטעלעך ;
עס איז חלום, עס איז וואַר,
און אַ וועלט מיט וועלטעלעך !
זומער־לעב און זומער־ליב
יום־טובדיק און צויבערדיק.
פליט אַ ווייסע קלאַרע טויב
איבער אונדזער בויבעריק.

צו מיין געבורטסטאָג

צו מיין געבורטסטאָג
האַב איך באַקומען
מתנות אַ סך
פון פעטער און מומען,
פון זיידן און באַבען,
פון לערער און פריינד.
און די זון דורכן פענצטער
האַט אַריינגעשיינט.
זי איז אויך געקומען
צו מיין יום־טובֿ צוגיין;
געבראַכט אַ מתנה —
אַ טאָג העל און שיין.

י ת ו מ י ם

קלייב אויף אונדזערע יתומים
און ברענג זיי צו אַהיים.
דיין שטאַט האָט אַזויפיל היימען
ווי בלעטער אויף אַ בוים.

צום טיש רוק צו אַ בענקל
וואו ס'שטייען בענקלעך דריי.
שטיל-איין דאָס שטומע בענקען,
דערלייז עס און באַפריי.

אַלע יידישע קינדער — אייגן,
קיין פרעמדס איז גאַר נישטאַ,
קוק אַריין אין זייערע אויגן —
ס'איז דאָס גאַנצע פּאַלק דאָרט דאָ.

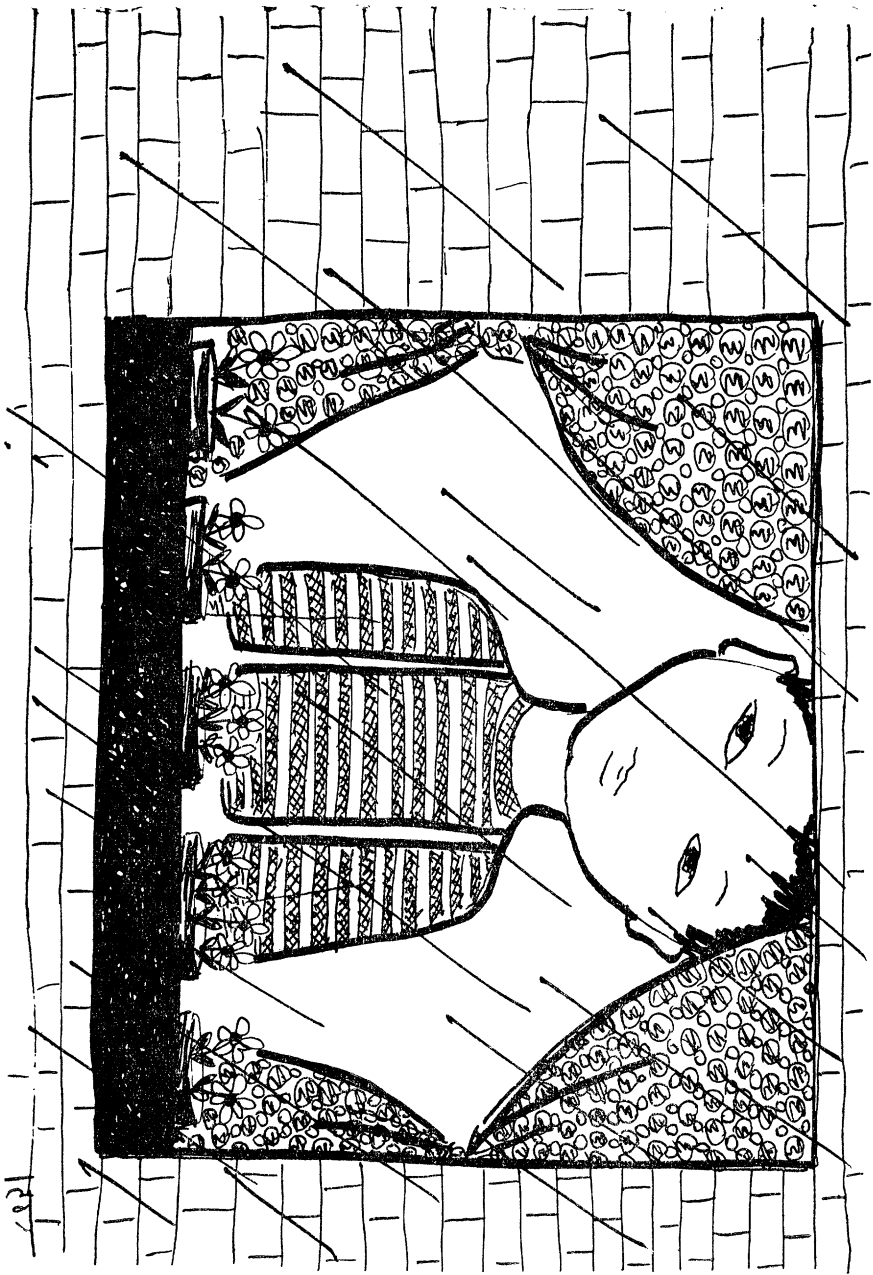
דיין ברודער און דיין שוועסטער,
דיין זיידע און — דיין פריינד.
דורך די קליינע אויגן-פענצטער
קוקט אַרויס אַ פּאַלק פאַרוויינט.

קלאַפּט דאָס רעגנדל אין שויב

אַ ר ע ג ן

א רעגן, א רעגן,
א רעגן אַ לאַנגער,
פון הימל ביז דר'ערד,
אַזאָ הויכער און לאַנגער.
וואַשט אַלע שטיבער,
וואַשט אַלע היימען,
וואַשט אַלע פעלדער
און טשערעדעס בהמות.
טעלעגראַף-סלופעט
און טעלעגראַף-דראַטן
שפילן אַ ניגון
מיט וואַסערלעך-נאַטן.
וואַשן אויף שוועלן
בלומען און טעפלעך,
יינגעלעך, מיידעלעך —
נאָקעטע קעפלעך.
אַלץ וועט צעוואַקסן זיך
העכער און שענער,
גרעסערע הינער,
און העכערע הענער.
נאָך אַ פאַר וואַכן
אינגאַנצן צו פורים,
ווערען פון יינגעלעך
גרויסע בחורים.
א רעגן, א רעגן,
א רעגן אַ לאַנגער
איז זיך אַריבער
די וועגן צעגאַנגען.

ר ע ג ן

קלאַפּט דאָס רעגנדל
צו מיר אין שויב,
אַזוי ווי דאָס שנעבעלע
פון אַ טויב.

יינגעלע, יינגעלע
קום אַרויט,
וועסטו אויסוואַקסן
הויך און גרויס.

אַ פֿישעלע

האַט געכאַפט מיין יינגעלע
אַ פישעלע אין טייכעלע, —
ברוינע, שיינע אויגעלעך
און אַ ווייס־שיין בייכעלע.

אין אַן ערדערן שיסעלע
שווימט עס אום און דרייט זיך,
שטייט דערביי מיין יינגעלע
אַ גאַנצן טאַג און פרייט זיך.

שולע איז דאָך צוגעמאַכט,
ביכעלעך — באַהאַלטן,
האַט ער נאַר אַ פישעלע
און אַ זיידן אַן אַלטן.

זעצט זיך אויך דער זיידע צו,
לעבן יינגעלע — קוקן,
ווי עס שווימט דאָס פישעלע
ווי עס טוט זיך טוקן.

ט י כ ן

טייכן גייען
קרום און גלייך.
קומט אַ טייך אָן
צו אַ טייך.

— שלום עליכם,
ברודער, טייך.
נו, וואָס מאַכט מען
עס ביל אייך ?

— אַט ס'איז דאָ
אַ סך צו טאָן:
באָדן קינדער
אין דער זון.

ס'ברענט — אַן אימה,
ס'פלאַמט — אַ שרעק;
לאַנגע, גרויסע
הייסע טעג.

באָד איך קינדער,
וואָש זיי אויס,
צוואַג זיי אויס
און קיל זיי אויס.

און זיי טאַנצן
אויף מיין שויס:
אַט — אַרײַן
און אַט — אַרויס;

אַט אַרונטער
אונטער מיר,
אַט אַראָפּ-אַרויף
אויף מיר.

און זיי שווימען
גרינג אַזוי.
זוי אַ שטעקעלע,
אַ שטרוי.

און וואָס הערט זיך
עס ביי אייך?
— אַט אַזוי,
מ'איז אַ טיך —

ערגעץ אין
אַ העק, אליין,
קומט נישט קיינער
אַן צו גיין.

נאָר די זון,
די זון אליין
באָדט זיך אין
מיין וואַסער ריין:

און אַמאָל
שטעלט זיך אַוועק
אַ קליין פייגעלע
ביים ברעג

און בייגט איין
דעם קליינעם קאַפּ,
טוט אַ פּיק
אַ קילן טראָפּ.

נאָך אַ טראָפּן,
נאָך אַ טראָפּ
און — אַרויף
און טראָגט זיך אָפּ.

מילא, וואָס זשע

קאָן מען טאָן —

באָדט זיך נאָר

אין מיר די זון.

נו, זאָל זי, זאָל

אויסבאָדן זיך רייך,

און אַ שטילינקע

פאַרגיין.

אַ קעלבעלע אין האַרבסט

שטייט אַ קעלבעלע אין פעלד,

און דאָס גראַז איז שוין פאַרגעלט.

און די הימלען אומעטיק גרוי,

שטייט זיך ס'בהמהלע אַזוי.

טוט אַ פלאַטער דאָרטן און דאָ,

קומט צו פליען פון וואַלד אַ קראַך,

הויבט זיך אויף און פליט אַוועק

פון איר אייגענעם שוואַרצן פלעק.

דאַכט זיך, אַז אַ שנייעלע פליט,

שנייעלע יאָ און שנייעלע ניט,

אפשר נאָר זיך אויסגעדאַכט.

זע, עס ווערט שוין באַלד פאַרנאַכט.

רירט דאָס קעלבעלע זיך פון אַרט,

זע נאָר דאָרטן — פויגלען נאָך

פויגלען פליען אין אַ ריי,

און די בענקשאַפט פליט נאָך זיי.

און פאמעלעכקע קוים-קוים,
גייט דאָס בהמהלע אַהיים
צו דעם שטעלעכל עסן היי.
— גיי זיך בהמהלע, גיי זיך גיי.

בלייבן איבער הימל, ערד,
אַ פאַרנאַכט, פאַרטראַכט, פאַרקלערט,
אַלע דריי — וואָס קלערן זיי?
מזן הסתם פון ערשטן שניי.

א ק ע ל ב ע ל ע

אַ פויער פירט אַ קעלבעלע
און טרייבט עס אונטער און גוקעט;
פונווייטן שטייט די מאַמע־קו
און רופט, און וויינט און מוקעט;
וואו נעמסטו צו מיין קעלבעלע,
מיין קינדעלע, מיין לעבן?
כ'האַב נעכטן ערשט דעם ערשטן קוש
אים אויף זיין קאַפּ געגעבן.

כ'האַט נעכטן ערשט דערזען אויף אים
די געלע און ווייסע פלעקן,
און נישט געהערט נאָך פון זיין מויל
די ערשטע ווערטער מעקען.

אַ, גיב מיר אַפּ מיין קעלבעלע
דו פויער־יונג, דו שלעכטער!
נאָר וואָס פאַרשטייט אַ פויער־יונג
אַ בהמה־מאַמעס ווערטער.

נאָר ס'קעלבעלע, דאָס דינינקע
הערט יאָ דער מאַמעס קלאַגן,
און שטעלט זיך אַלע וויילע אַפּ
און וויל... און קאָן גאַרנישט זאָגן.

דער פויער-יונג טוט עס אַ שטויס :
וילך ! נו, געגאַנגען !
עס גייט דאָס קעלבעלע — און ווייט
איז דער מאַמעס קול פאַרגאַנגען.

אַ ני, ווייס קעלבעלע

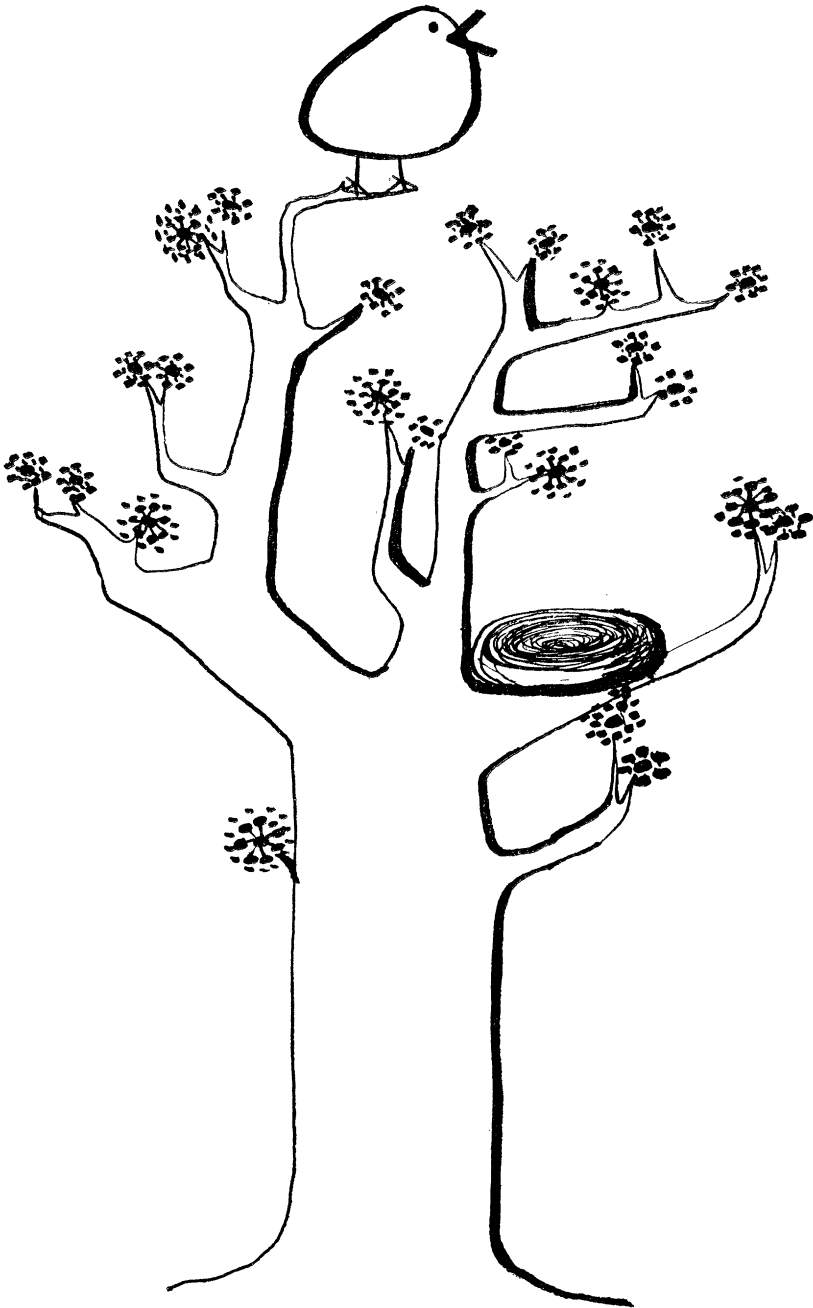
די קו האָט געהאַט אַ קעלבעלע,
אַ ווייס, אויפן גרינעם פעלד ;
האַט עס דער פויער אַרומגעוואָשן
און אויף די פיסלעך אויפגעשטעלט.

האַט עס געגעבן אַ דריי מיטן ווידעלע,
און אַן ערשטן מע אַרויסגעלאָזט.
דאָס קלאַרע קעלבעלע האָט דערזען
אַזא וועלט, באַגרינט און באַגראָזט.

געשטאַנען צוגעטוליעט צו דער קו,
און די קו האָט עס געלעקט, געשמעקט.
אַ שניי-ווייס קעלבעלע, אַ צוויי-דריי טעג
ווי ס'האַט אויף דער וועלט זיך אויפגעוועקט.

עס טוט אַ שפרונג פון בערגל אַראָפּ,
און צופט שוין אַ גרעזל און צוויי.
פאַררייסט מיט אַ מעקען אַרויף דעם קאַפּ
און מיטן עק אַ דריי און אַ דריי.

עס שטעלט זיך אַוועק נאַענט צום פלויט
און קוקט אין דער הויך, אין דער הויך.
אַזא מין ווייס קעלבעלע, ווי ס'וואַלט ערשט אַרויס
פון אַ ווייסן, זילבערנעם טייך.

א פ ו י ג ל

זינגט א פויגל
אויף א בוים:
כ'האב א נעסט,
א וואוילע היים.

ט'האט מיין מאמע
טאג און נאכט
פאר איר פייגעלע
די נעסט געמאכט.

נאָר איך בין יונג
און שוואַך און קליין,
קאָן אפילו
נאָך נישט גיין.

קוים וואָס א פליגל
טו איך א הייב,
דינער פון
איז נאָך אויף מיין לייב.

איז מיר קיל,
נאָך אזוי קיל,
ליג איך רואיק
ליג איך שטיל.

און די מאמע
פליט ארום,
זוכן קערנער
אומעטום.

ברענגט א קערנדל
פון פעלד,
ברענגט א ברעקל
פון דער וועלט.

עס איך וואָס
זי ברענגט אַריין,
וואַקס איך און
בין גרעסער שוין.

טונקעלער ווערט
דער פוך אויף מיר
און איך גיב זיך
שוין אַ ריר.

קוק איך דורך
אַ שפּאַלט אַרויס,
זע איך ווי די
וועלט איז גרויס.

זע איך ביימער,
זע אַ טייך
און אַ הימל
אין דער הייד.

און ביים פּלויט
דאָרט שטייט אַ פּערד,
בייגט דעם קאַפּ
צום גראָז פון דר'ערד.

זע איך, זע איך,
אוי ווי שייך,
כ'קאַזן די גאַנצע
וועלט שוין זען.

א ל א ש י ק ל

קאטשערע, לאָפעטע,
קאָפיטע, פערד,
לויפט אום אַ לאַשיקל
איבער דער ערד.

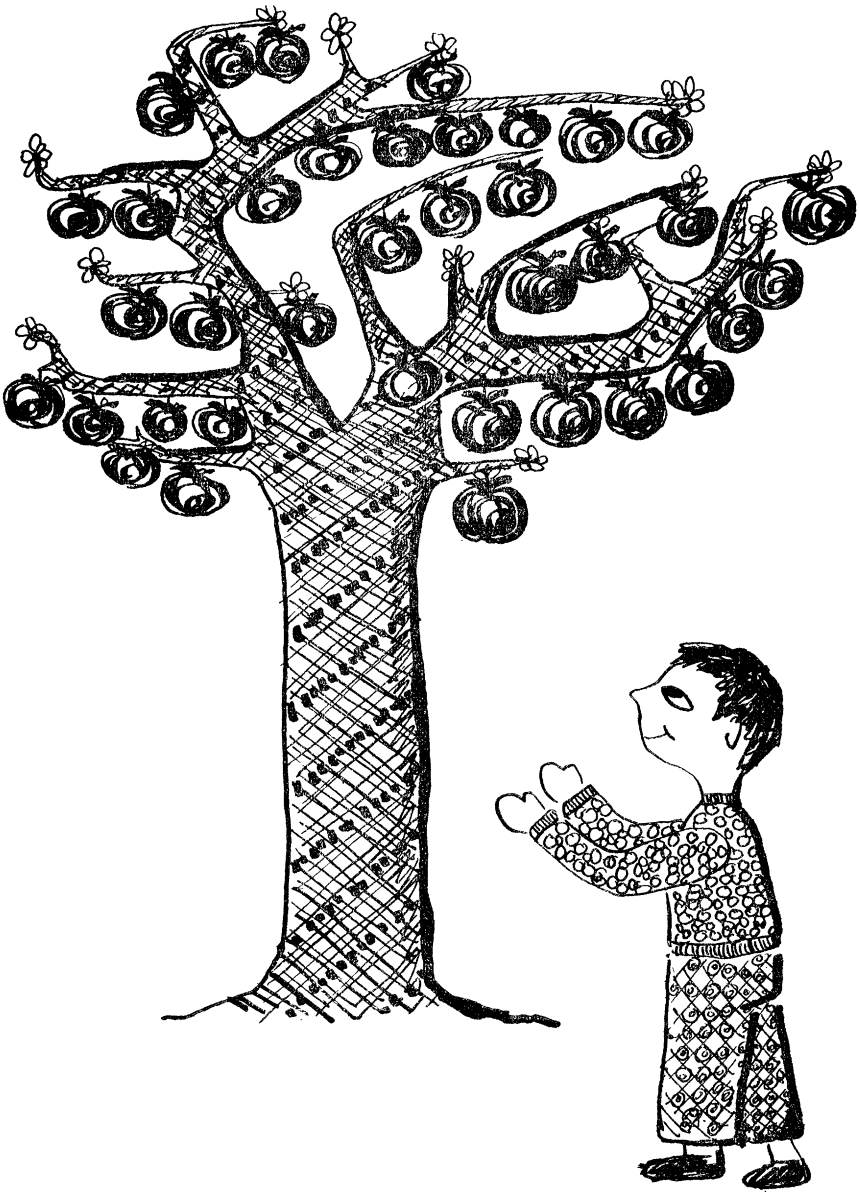
וואָס איז די שמחה?
און וואָס איז די פרייד?
דאָס פויערל האָט היינט
די פעלדער פאַרזויט.

פעלדער מיט האָבער
און פעלדער מיט היי,
אַ ברכה, הצלחה,
אַ גרויסער פאַרזוי.

וועט זיך דאָס האָבערל
טאָן אַ צעבלי
איבער די קנעכל,
איבער די קני.

כאַפּ איך אַ טענצל,
כאַפּ איך אַ שפרונג,
איך בין אַ לאַשיקל,
אַ קאָזאַק, אַ יונג.

האָבערל, האָבערל,
טו נאָר אַ וואַקס,
פאַר מיר און פאַר פערדל
און בהמה און אַקס.

זומער - ליד

די קינדער האָבן ליב דעם רעגן,
דער רעגן האָט די ביימער ליב,
די קינדער און די גראָזן וואַקסן
אין פעלד, אין גאַרטן און אַרום דער שטוב.

אַ רייפער עפּל און אַ רויטער
הענגט פּונ'ם גרינעם בוים אראָפּ,
דאָס יינגל קוקט מיט הייסע אויגן
און ס'שאַקלט זיך אים אַזש דער קאַפּ.

אוי יינגל, יינגל, לאַכט דער עפּל,
איך ווייס דו האַסט מיך זייער ליב,
איך זע דאָס פּלעמל אין דינע אויגן
און דאָס זיסע וואַסער אויף דיין ליפּ.

טאָ האָב געדולד אַ ביסל, יינגל,
און האַלט זיך בחוריש און שטאַרק,
דו וועסט מיך טרעפּן איבערמאַרגן
אַ לעבעדיקן אויפן מאַרק.

אויף דער אלמנה'ס שטעלעכל דאַרטן,
מיט אַנדערע עפּל גריין און רויט,
וועסטו מיך אויסקלייבן און קויפּן
און עסן מיט אַ שטיקל ברויט.

כּוועל זיס דיר מאַכן יעדן ביסן
און דו וועסט זיך מחיה זיין,
נאָר איצט מיינ טייער, ליכטיק יינגל,
גיי זיך דערווייל אין שטוב אַריין.

א ברעקל פייגעלע

ביז עס וואקסן אן די בלעטעלעך
אויפן דינעם, דינעם צווייגעלע,
וואקסן אן די פעדערלעך
אויפן קליינעם, קליינעם פייגעלע.
ביז עס נעמט דאָס צווייגעלע
אויף אן אמת בליען,
וועט שוין אויך דאָס פייגעלע
אָנהויבן צו פליען.

ז ו מ ע ר

גאַלדן זומערלעבן,
טעג מיט זון און בלוי.
יעדער אָוונט — קילקייט,
יעדער מאַרגן — טוי.
נייע פייגל קליינע
פישטשען ווייך און דין,
פון די נעסטן היימען:
— מאַמע לאָז אונדז פליין,
לאָז אונדז כאַטש אַריבער
צו דעם צווייטן בוים,
אַזאָ שיינע נעסט דאָרט
אונדזער שכנס היים.
— פויגל, קליינער פויגל,
שטיל זיץ אין דיין נעסט,
וועסט נאָך האַבן צייט
אַרומפליען צו געסט.
דין און ווייניק זיינען
דיינע פעדערלעך נאָך,
וואָרט נאָך צו אַ וויילע,
כאַטש אַ וואַכעלע נאָך.

אונטער די שנייען

אונטער די שנייען
און אונטער דער קעלט
שלאָפט זיך דער פּרילינג —
פאַרדעקט און פאַרשטעלט.

אַזוי ווי אַ חיה, —
אַ בער אינעם וואַלד,
אַזוי ווי אַ זיידע
שוין טויזנט יאָר אַלט.

טוט נאָר דער הימל
אַ בלוי מיט אַפּריל,
טוט נאָר אַ ווינטל
מיט דער לופט זיך אַ שפּיל,

און טוט נאָר אַ טאַפּ
אַ בוים מיט זיין האַנט,
נעמט דורך אַ ציטער
אַ זיסער דאַס לאַנד.

טוט זיך די גרויקייט
אין הימל אַ שפּאַלט,
די זון טוט אַ פינקל:
אַט קום איך שוין באַלד!

א זומער-ליד

הימל איבער הימל
און בערג איבער בערג,
און גאלדענע טעג
איבער גאלדענע טעג.

א טאג מיט א ליד,
א טאג אן א ליד,
און וואָכן וואָס טאַנצן
און טעג וואָס גייען מיד.

עס זינגען די פייגל
פאַרזינגען די וועלט,
עס וואַקסן די ביימער
פאַרוואַקסן אַ וועלט.

הימל אויף הימל
און בערג איבער בערג,
און גאלדענע טעג
איבער גאלדענע בערג.

ד י ב י ן

האָט אַ גאַלדענע בין פאַרשטעקט זיך
הינטער די ביימלעך, אין אונדזער הויף.
אין דער פרי, ווי ס'ווערט נאָר זוניק,
כאַפט זי זיך אויף אַ צווייג אַרויף.

כ'הער נאָר אויף מיין בעט איר זשומען,
פון איר זשומען — זשוזשוזש
צעוויגט זיך ווי אין בלויע רינגען
אַרום מיר די מאַרגן־רו.

קלייבט אָן זיסקייט אויף די צווייגן,
האַניק מאַכט זי פון דערפון.
אין דעם זיסן האַניק וועבט זי
אויך אַריין דאָס גאַלד פון זון.

און זי זשומעט, זשומעט, זשומעט,
און איך זשום איר נאָך שטיל־שטיל.
אויף דער סטעליע שפילט דאָס פענצטער
און דער פאַרהאַנג אויפן דיל.

זון און שאַטן פון פרימאַרגן,
פריש און זיס די לופט, די וועלט.
כ'מאָך די אויגן צו און חלום:
טייך און טאָל און באַרג און פעלד.

פייגל פליען איבער ביימער,
זשאבעס קוואקען ביי דעם ברעג.
אין אַ ראָד, אַזוי ווי קינדער,
טאַנצן העל די זומער־טעג.

אַ בױמעלע

האַט אַ פּויערל פאַרזעצט
ביי זיין שטוב אַ בױמעלע,
רופן עס די קינדערלעך :
בױמעלע, יתומהלע.

וויסט נישט וואו זיין טאַטע איז,
וואו זיין מאַמע — אויכעט ניט.
שטייט עס אַזוי שטיל און שווייגט,
גרינט עס אַזוי שטיל און בליט.

שעפטשעט נאָר צום ווינטעלע :
נשעפע מיך ניט, ווינטעלע,
בייג נישט מיינע צווייגעלעך,
שריי נישט ווי אַ הינטעלע.

גרעזעלע

דאָס פאַרשמאַכטע גרעזעלע
שטעקט אַרויס זיין געזעלע:
רעגנדל, רעגנדל, גיב מיר אַ טראַפעלע,
גיב מיר אַ טרונקעלע, וואָסער אַ קאָפעלע.

רעגן

טרינקט דער רעגן אָן די פעלדער
זיינען זיך די זאַנגעלעך מחיה.
און די בלעטער אויף די ביימער
גלאַנצן פרישער, אַטעמען פרייער.

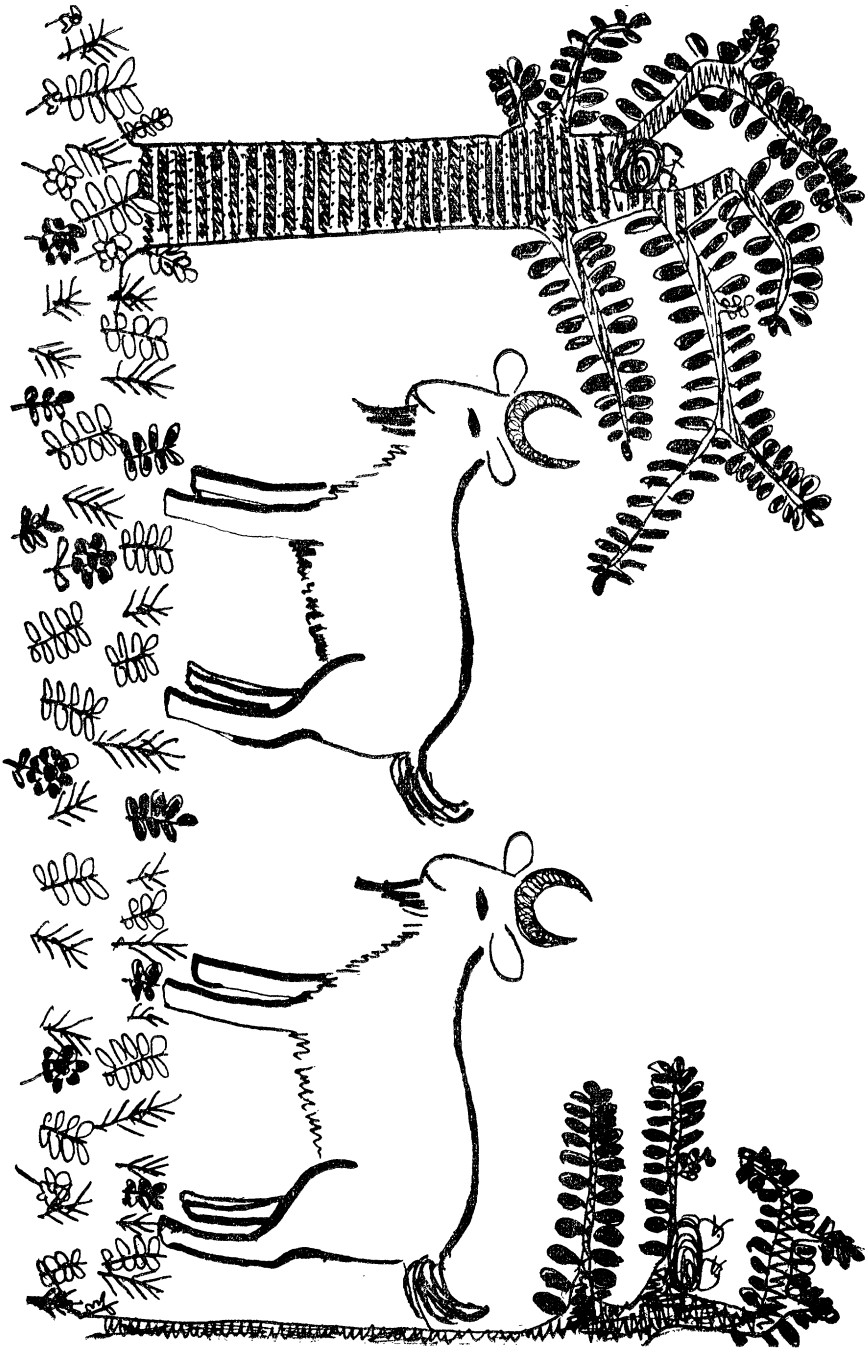
נאַכן רעגן

וועט דער רעגן איבערגיין,
וועט די זון אַרויס אין הימל.
וועלן גאַלדענע טראַפנס שיינען
איבער יעדער בלאַט און בלימל.

רעגנבויגן

זע נאָר, זע אינמיטן רעגן
האַט זיך פאַרביק אויסגעצויגן
פון איין הימל-ברעג צום צווייטן
אַ פינקלענדיקער רעגנבויגן.

רעגנבויגן שיינער,
רעגנבויגן בונטער,
לייכט נאָך אויפן הימל,
גיי נאָך נישט אַרונטער.

מע, מע, מע!

גייען ציגן צוויי שפאצירן,
שטעלן אפ זיך ביי די טירן
און זיי גריסן אלעמען: מע,
מע, מע, מע, מע, מע.

וואָסזשע מיינט עס? ס'מיינט מסתם,
אַז די וועלט איז מלא טעם;
וואָס דו הערסט און וואָס דו זעסט,
אַ מחיה: מע, מע, מע.

ביימער שטייען ברייט צעגרינט,
אויסגעמאלט ווי אויף אַ בילד,
און אין יעדן בוים אַ נעסט,
נע, נע, נע און מע, מע, מע.

ווער זיינען די ציגן די צוויי?
אדרבא פרעג ביי זיי,
זיי פאַרשטייען וואָס דו פרעגסט,
און זיי ענטפערן: מע, מע, מע.

און ס'קאָן מיינען וואָס דו ווילסט,
וואָס דו זראַכסט און וואָס דו פילסט,
וואָס דו הערסט און וואָס דו זעסט,
ווייל די גאַנצע ציגן־שפראַך
ליגט נאָר אין דעם: מע, מע, מע.

פּראָסטער דרויסן

אויף די גרויסע הויכע בערג
און אין די ברייטע טאָלן,
שטייען שטיבלעך רויט און בלוי
און ווייס און געל געמאָלן.

אַלץ אַרום איז גרין און גרין,
נאָר די שטיבלעך דאָרטן
אין דער גרויסער וועלט פון גרין —
בלומען אין אַ גאָרטן.

וואָלד אויף באַרג און וואָלד אין טאָל,
פעלדער קרום, שיפוע,
אויף אַ הויכן פעלד אַרויף
ליגן קי און רוען.

ווייסע קי און ברוינע קי,
קעלבעלעך געפלעקטע,
און ביים זייט דאָרט קלעצער האַלץ,
פרישע, ערשט צעזעגטע.

און פון ווייטנס דאָרטן — זעסט?
גלאַנצט עפעס און שמייכלט — —
הינטערן קליינעם וועלדל ווינקט
און זינגט אַהער אַ טייכל.

שיינע וועלט פון וואָלד און פעלד,
זומער־וועלט, די גרויסע,
איז נאָך עפעס שענערס דאָ
ווי אַ פּראָסט שטיק דרויסן?

וואונדער

אויף די שטיבער
וואַקסן דעכער,
אויף די דעכער
וואַקסן קוימענס
ווי די בעכער.
גייט אין זיי אַ רעגן,
גייט אין זיי אַ שניי
און זיי ווערן נישט פול,
און זיי ווערן נישט פול.

אויף די דעכער,
וואַקסט אַ הימל,
אויפן הימל
וואַקסט אַ זון,
וואַקסן שטערן
שטערן — בערן
קומען וואַלקנס זיי פאַרשטעלן,
קומט אַ ווינט און נעמט זיי שנעלן
אין די נעזער אין די קעפּ,
און ער גיט זיי
שוין די אמתע קלעפּ.
קומט די זון אַרויס בייטאָג,
לויפן שטערן אַרויס ביינאַכט,
און דער טאָג איז שוין
און די נאַכט לאַכט,
און מיר לאַכן מיט
און דאָס דאָזיקע ליד
לאַכט אויך אַ ביסעלע
און טאַנצט אויף אַ פּיסעלע
האַפּ, האַפּ.

ג ר ו י

גרויע ביימער

איבערן וועג.

גרויע הימלען,

גרויע טעג.

גרויע פייגל

איבערן דראָט.

אַזאַ גרויע

וועלט אין שטאַט.

איידער ס'קומט

דער ווינטער אָן.

טוט די וועלט

אין גרוי זיך אָן.

קורץ האָט דאָ

אַ בלענד געטאַן

דעם סעפטעמבערס

שיינע פּאָן. —

רויט און בלוי,

און טיפער גרין,

גאַלד און זילבער

און בורשטין.

האָט אַ שפּיל געטאַן

און — אויס.

איצטער לאָזט

דער האַרבסט אַרויס

זיינע טעג,

די גרויע שאַף

מידע, מידע,

ווי פון שלאָף.

דאָס צוקערל איז זיס

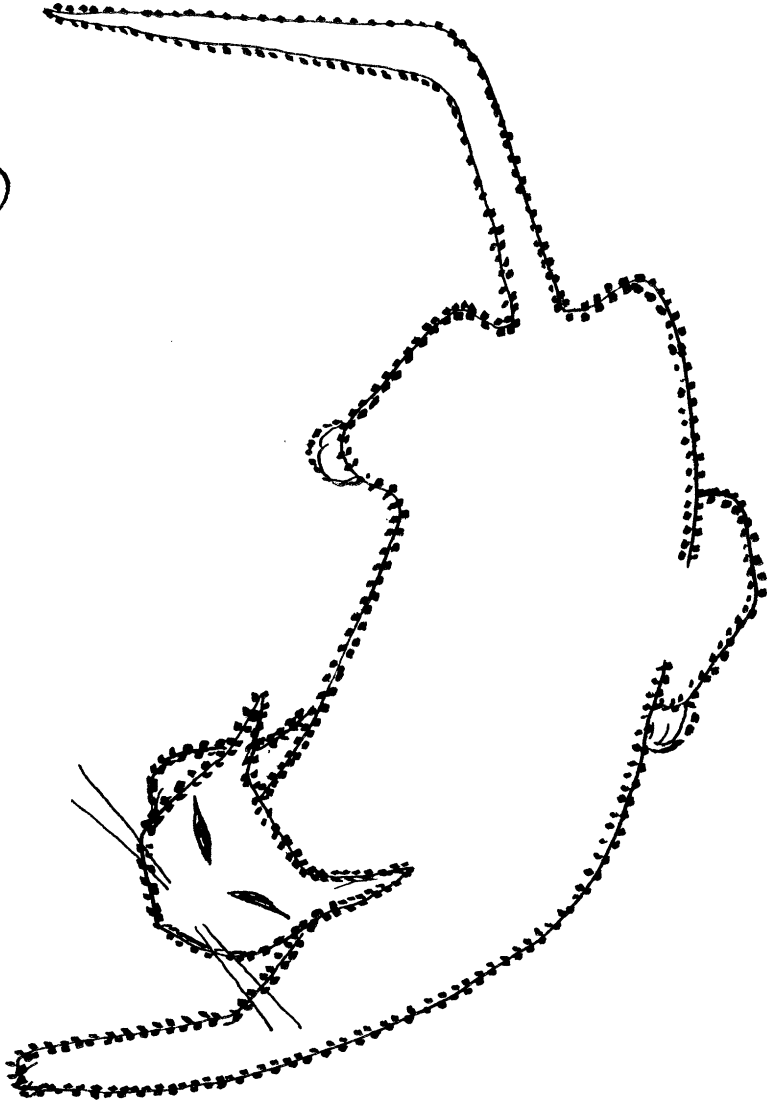

דאָס צוקערל

דאָס צוקערל איז זיס
און דער לעקעך איז אַ גוטער,
נאָר בעסער פון אַלץ איז —
אַ שטיקל ברויט מיט פוטער.

דער שוסטער

מאכט דער שוסטער שיכעלעך
פאַר יאָסעלעך און מיכעלעך,
פאַר שרהלעך און גיטעלעך —
אַ געזונט זיי אין די טריטעלעך.
פאַר יאָנקעלעך און ניסעלעך,
אַ געזונט זיי אין די פיסעלעך.

קאץ און מויז

קאץ און מויז.

קאץ און מויז.

איך אריין

און דו ארויס.

איך — ארויס

און — דו אריין.

דריי זיך רעדל

שיין און פיין.

ק ע צ ל

אונדזער קעצל.

שוואַרץ און ווייס.

שרעקן זיך

פאַר אים די מייז.

ווי זיי זעען

נאָר איר עק.

היידאַ לויפן

זיי אַוועק.

אַזאַ יינגל

אַזאַ יינגל ווי דו,
אַזאַ יונגל ווי דו
זאַל שטענדיק מרוקען
אַזוי ווי אַ קו :

מור-מו-מו.

מור-מו-מו.

אַזאַ יינגל ווי דו,
אַזאַ יינגל ווי דו,
אַזאַ יונגל ווי דו
מאַכט אַן אַזאַ טומל
און לאַזט נישט צורו :
רור-רור.
רור-רור.
אַזאַ יינגל ווי דו.

אַזאַ יינגל ווי דו,
אַזאַ יונגל ווי דו
זאַל אומגיין אין גאַס
און נישט וויסן אוואו :
וואו-וואו-וואו ?
וואו-וואו-וואו ?
אַזאַ יינגל ווי דו.

אַזאַ יינגל ווי דו,
אַזאַ יינגל ווי דו,
אַז נאָר ער מרוקעט
אַזוי ווי אַ קו ;
און נאָר ער טומלט
און לאַזט ניט צורו ;
און גייט איבער גאַסן
און ווייסט נישט אוואו —

קאן נאך פאַרבלאָנדזען
אַמאָל אין דער „זו“
נו, נו, נו.
נו, נו, נו.
אַזא יינגל ווי דו!!!

נ ח ו מ ל

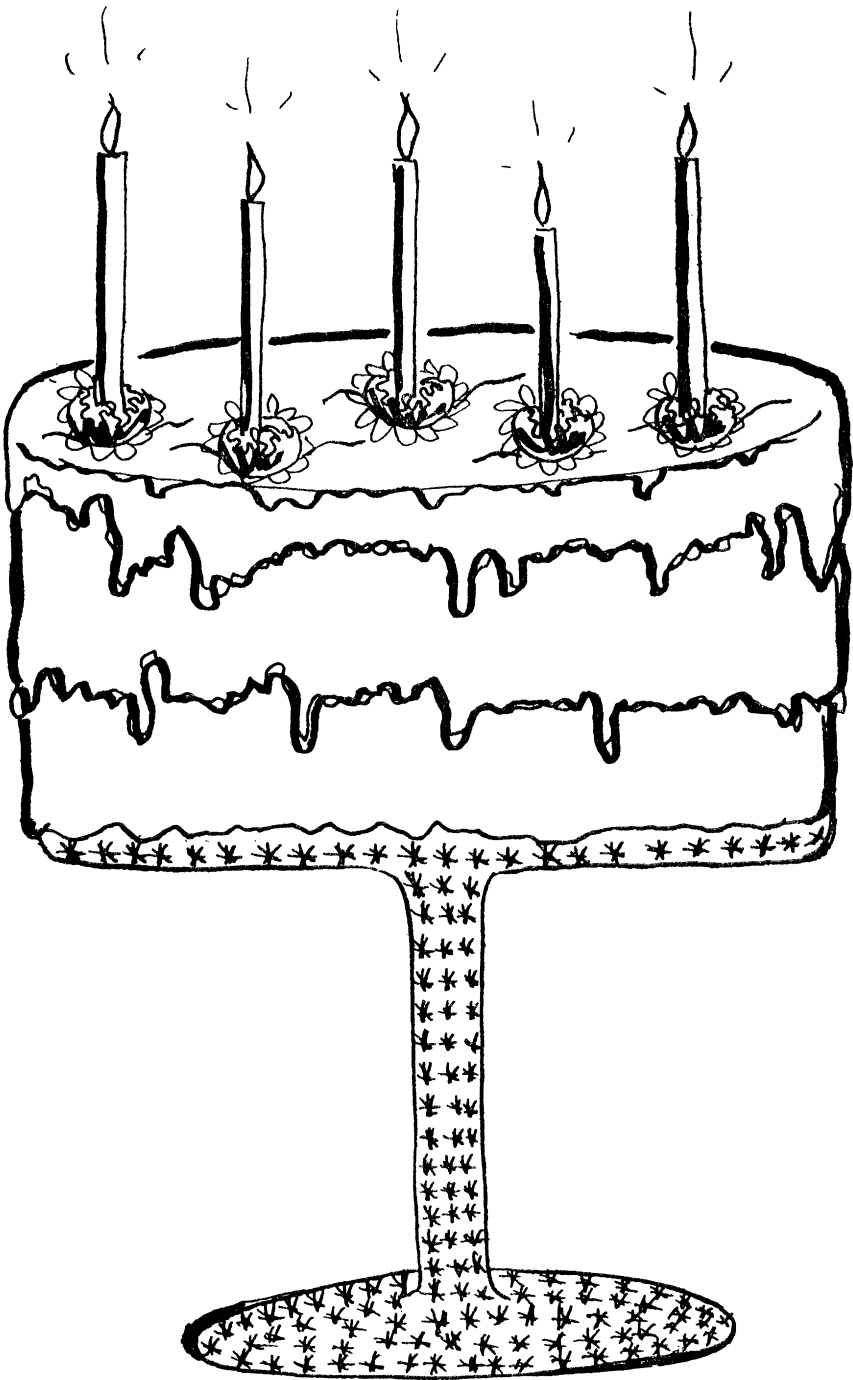
מיין נחומל — אַ יינגעלע
אַ וואוילינקער ביז גאַר,
קלינגט ער מיטן צינגעלע
ווערטער שוין אַ פאַר —

מאַמעלע און מעמע — לע,
און מי — מי — מי — מי —
נעמט ער זיך דאָס קעמעלע
און קעמט זיין קליינע קני.

נעמט ער זיך דאָס שיכעלע
און לייגט עס אויפן קאַפּ,
נעמט ער זיך דאָס ביכעלע
און וואַרפט עס גלייך אַראָפּ.

נחומל מיין יינגעלע,
מיין גאַנצער באַלעבאַט,
מיר פאַר דיין קליין צינגעלע
און פאַר דיין שיינער נאַז.

נאָ דיר אַ קליין בייגעלע,
אַ בלייפעדערל אַ שיינס,
און מאָל מיר אויס אַ פייגעלע,
אַ פייגעלע אַ קליינס.

דאָס יינגעלע משה

ווער איז עס אַלט-געוואָרן
גאַנצע פינעף יאָר ?
דאָס יינגעלע משה
מיט די בלאַנדע האַר.

ווער זינגט אַזוי שיין,
און ווער רעדט אַזוי קלאַר ?
דאָס יינגעלע משה
מיט די פינעף יאָר.

ווער לערנט זיך גוט ?
ענטפערט אַלע אין כאַר :
דאָס יינגעלע משה
מיט די פינעף יאָר.

געזונט זאָל ער זיין
ביז גאָר, גאָר, גאָר,
אונדזער חברל משה
מיט די פינעף יאָר.

גוטע קינדער

פון דער ווייסער מילך
ווערן די בעקלעך רויט,
און ליכטיקער די אייגעלעך
פונעם שוואַרצן ברויט.

גוטע קינדער עסן,
וואָס די מאַמע גיט,
עסן — אָן אַ מעשה,
טרינקען — אָן אַ ליד.

נאָר ביים שלאָפּנלייגן
זינגט די מאַמע זיי,
ווינטערצייט — פון קאַרן,
זומערצייט — פון שניי.

און עס נעמט קיין סך נישט,
אפשר דריי מינוט,
און זיי שלאָפּן רואיק,
און זיי שלאָפּן גוט.

מיט דער מאַמעס מורמל
אויף דער זיסער ליפּ
ווי דער בעסטער מאכל,
וואָס זיי האָבן ליב.

א ציגעלע און א פערדעלע

משה האָט אַ פּערדעלע,
צאלי האָט אַ ציג,
האָט די ציג אַ בערדעלע,
שאַקלט זיך איר בערדעלע
אהער און אהין און צוריק.

שטייט די ציג לעבן פּערדעלע
שאַקלט מיטן קאַפּ,
שאַקלט זיך איר בערדעלע
קוקט דאָס גוטע פּערדעלע
צום ציגעלע אַראָפּ:
אַט אַזאַ מיין חברל,
אַ ציגעלע, איך האָב.

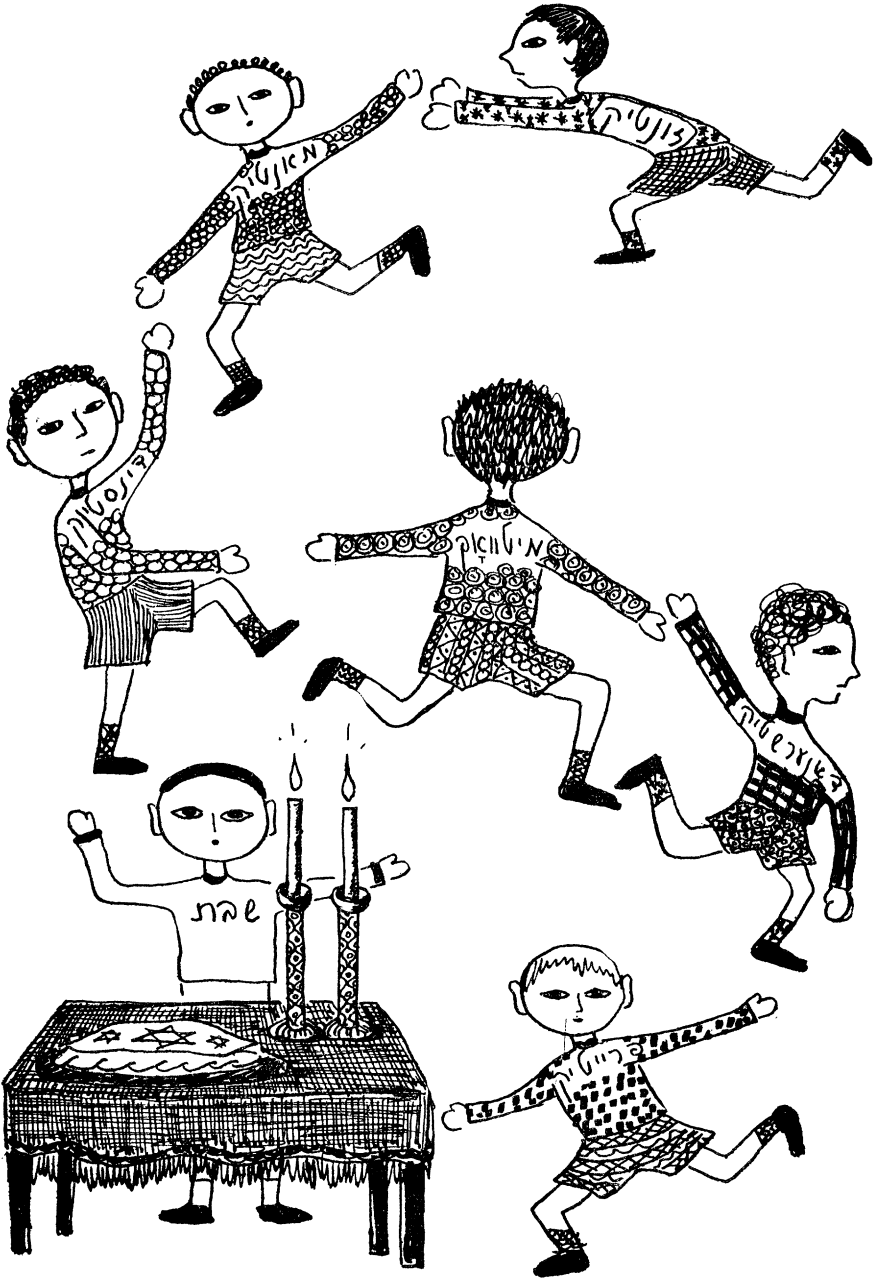
אַ ל ע — —

אַלע גראָזן
זיינען גריין.

אַלע פייגל
קאַנען פליען.

אַלע שטערן
שיינען הויך.

אַלע מענטשן
זיינען גלייך.

וואוהין גייען זיי

- וואו גרייט איר זיך, פעטער זונטיק
- איך דאַרף צום פעטער מאַנטיק.
- וואו גייט איר, פעטער מאַנטיק?
- כ'גיי צום פעטער דינסטיק.
- וואו פאַרט איר, פעטער דינסטיק?
- כ'פאַר צום פעטער מיטוואַך.
- וואו לויפט איר, פעטער מיטוואַך?
- כ'לויף צום פעטער דאַנערשטיק.
- וואו איילט איר, פעטער דאַנערשטיק?
- כ'אייל צום פעטער פרייטיק.
- וואו יאַגט איר, פעטערל פרייטיק?
- איך האָב, איך האָב קיין צייט ניט.
- כ'יאָג אַהיים אויף שבת.

אויף די גרינע בענקעלעך

אויף די גרינע בענקעלעך,

ביי די בלויע טישעלעך

זיצען מיינע יענקעלעך,

זיצן מיינע חנהלעך,

מיט די שיינע הענטעלעך,

מיט די קליינע פיסעלעך.

מיט די אויערלעך הערן זיי

אַלצדינג, וואָס איך לערן זיי.

מיט די שערעלעך שערן זיי

אַלצדינג, וואָס איך לערן זיי.

גוטע און וואוילע ווערן זיי,

איך לערן און איך לערן זיי.

אויף הונדערט שפראַכן

אפשר אויף הונדערט שפראַכן

קאָן מיין מיידעלע לאַכן.

אויף יידיש, העברעיש,

אויף ענגליש, פראַנצויזיש,

אויף רוסיש, אויף טערקיש,

אַראַביש און פערסיש,

אויף, אויף, אויף...

— ווי לאַכט מען אויף יידיש ?

— כאַ — כאַ — כאַ — כאַ.

— ווי לאַכט מען אויף העברעיש ?

— כאַ — כאַ — כאַ — כאַ.

— ווי לאַכט מען אויף ענגליש ?

— כאַ — כאַ — כאַ — כאַ.

— ווי לאַכט מען אויף טערקיש ?
— כאַ — כאַ — כאַ — כאַ.
— ווי לאַכט מען אויף, אויף, אויף ?
— כאַ — כאַ — כאַ — כאַ.
— כאַ — כאַ — כאַ — כאַ.

ו ו י ג - ל י ד

שלאַף, מיין יינגעלע,
שלאַף איין.
דו ביסט מיינער,
מיינער, מיין.

צוגעשלאָסן
טויער, טיר.
טייער יינגעלע
מיט מיר.

קיינער קומט נישט
מער אַהער,
און מיין האַרץ
איז מיר ניט שווער.

ט'איז מיר אַזוי
גוט און וואויל —
זיסע קושן
אויף דיין מויל.

זיסע קושן
אויף דיין קאַפּ,
קיינער קושט זיי
ניט אַראָפּ.

און זיי בלייבן
הייליק דאָרט,
און זיי בלייבן
אייביק דאָרט.

גוט און וואויל,
וואויל און מילד
האָב איך זיך
מיט דיר געשפּילט.

ביז דו ביסט
געוואָרן מיד.
נו, גענוג שוין,
מערער ניט.

טוליען זיך
דיינע אויגן צו:
מאַמע, מאַמע,
גיב מיר רו!

וויג איך דיך,
מיין יינגעלע, צו —
און איך גיב דיר
שלאָף און רו.

א י י ב ע ל ע

אייבעלע האָט שוין
אין מויל אַ ציינדל
אַ ליכטיקס, אַ ווייט,
אַ לאַכנדיק חנדל.

אייבעלע שטייט שוין
אַליין אַ ביסל
און האַלט זיך צו
ביי אַ בענקל-פיסל.

אייבעלע קאָן שוין
פאַפעלע זאָגן,
נאָר ער וויל מיזאַל אים
אויף די פלייצעס טראָגן.

אַ זעקעלע מעל
אַ פעסעלע וואַסער,
אייבעלע, בייבעלע,
זיי גיט קיין נאַשער.

מאַמע וועט מאַכן
לאַטקעס גוטע,
וואָס ווילסטו בעסער —
האַניק צי פוטער ?

האַניק און פוטער
און צוקער אַ ביסל,
און וואַרעמע לאַטקעס
אַ פולע שיסל.

מאַמעלע קאַץ

זאַגט מאַמעלע קאַץ:
כ׳האַב קעצעלעך פיר.
אַלע פאַר מיר.
אַלע פאַר מיר.

וועלן די קעצעלעך
אויסוואַקסן גרויס.
לאַז אײך זײ אַלע
אויף דער וועלט אַרויס.

גיט וואו איר ווילט,
מײנע קעצעלעך פיר.
און קומט נישט צו שפעט
צו דער מאַמעלעס טיר.

דאָס יינגעלע, דאָס פייגעלע און דאָס בייגעלע

שטייט דאָס יינגעלע
אַנטקעגן אַ פייגעלע,
וואַרפט אים ברעקעלעך
פון זיין בייגעלע.

כאַפט דאָס פייגעלע
גיך די ברעקעלעך,
רויזלען זיך, רויטלען זיך
ביים קינד די בעקעלעך.

האַבן ביידע פאַוואַליע,
יינגעלע, פייגעלע,
אויפגעגעסן שוין
דאָס גאַנצע בייגעלע.

גייט דאָס יינגעלע
צו זיך אַהיימעלע,
פליט דאָס פייגעלע
אין נעסט צום ביימעלע.

און פון בייגעלע
דאָס קליינע לעכעלע,
פליט צום קוימען,
וואָס שטייט אויף אַ דעכעלע.

אַ ה י נ ט ע ל ע

לויפט אַרום אַ הינטעלע,
שמעקט דאָס זאַמד, דאָס גראַז.
— זועמען זוכסטו, הינטעלע?
— כ'זוך מיין באַלעבאַס.

— ער איז אין אַ קראָם אַריין
קויפֿן קעז פֿאַר דיר.
זעצט זיך צו דאָס הינטעלע
וואַרטן ביי דער טיר.

פּינף אותיות

גייט דאָס אלפל
צום ביתעלע,
און דאָס ביתעלע
צום גימלע,
און דאָס גימלע
צום דלתל,
און דאָס דלתל
צום האַ אין הויז.
זעצן זיך אַרום טישעלע אויס
און זיי טרינקען טיי.
אלף, בית,
גימל, דלת,
הא.
פּינף אותיות זיינען זיי.

א ז י ג ע ר ל

דאָס זייגערל גייט און גייט און גייט
פון איינס ביז צוויי,
פון צוויי ביז דריי,
פון דריי ביז פיר,
פון פיר ביז פינף,
פון פינף ביז זעקס,
פון זעקס ביז זיבן,
פון זיבן ביז אַכט,
פון אַכט ביז ניין,
פון ניין ביז צען,
פון צען ביז עלף,
פון עלף ביז צוועלף,
פון צוועלף גייט עס ווידער
אָוועק צו איינס.
גייט עס אַוויי,
אין רעגן און שניי,
אין היץ און אין קעלט,
אַזא קליין זייגערל
און גייט און גייט,
און גייט אויס אַ וועלט.

יינגלעך — הענער

א קאמפאניע יינגלעך
שפילן זיך אין הויף.
איינער איז א האָן.
שפרינגט ער גיך אַרויף
אויפן הויכן פלויט
און צעשרייט זיך
און צעקרייט זיך
אויף אַ הילכעדיקן קול,
אַ דער שטערן ווערט אים רויט:
קוֹר־רע־קו!
קוֹר־רע־קו!

און די אַנדערע יינגלעך
אונטן ביי דעם פלויט.
ליגן שטילערהייט.
דער — צעצויגן,
דער — צעבויגן,
דער — צענויפגעדרייט
ווי אַ שלענגל.
און אַן אַנדער יינגל
רעדט פון שלאָף,
און אַ צווייטער
עפנט זיינע אויגן אויף
און פאַרמאכט זיי באַלד.

און דאָס יינגל אויפן פלויט
שרייט אַלץ, קרייט אַלץ
מיט אַ הייזעריקן קול,
מיט אַ בייזעריקן קול.
ביז די יינגלעך לעבן פלויט
האַלטן שוין ניט אויס.
אַלע מיט איין מאָל,
אַלע מיט איין מאָל
טוען זיך אַ כאָפּ.
טוען מיט די הענט אַ קלאָפּ
שפּרינגען פון דעם שלאָף אַרויס.
און אַזוי געשווינטערהייט,
זיצן זיי שוין אַלע אויפן פלויט,
אינאיינעם מיטן יינגל-האַן
הייבן זיי צו קרייען אָן.
און זיי קרייען און זיי שרייען:
קוֹ-קוֹ-רע־קו!
קוֹ-קוֹ-רע־קו!

שפילן זיי זיך מיינע קינדער

שפילן זיי זיך

שפילן זיי זיך
מיינע קינדער,
שיווקע מאכט זיך
א צילינדער

פון א גרויסן
טאָול-בויגן,
און זי זשמורעט
מיט די אויגן

און זי רופט זיך:
מיסטער מענדלער —
און זי זאָגט
זי איז א „לענדלער“.

שטעלט זי זיך
אָוועק פאַר חנה
און נעמט פאָדערן
און מאַנען:

דירה-געלט
פאַר ניין מאַנאַטן!
שיקט „אים“ חנה
אַפּ צום טאַטן.

נעמט דער לענדלער
זיך צעכעסן,
אַזש ער וויל
די וועלט „צעראַסן“.

נעמט ער מיט די
אויגן בליצן.
נעמט ער מיט די
ציינער קריצן.

אזש דאָס חנהלע.
דאָס קליינע.
הויבט אָן אויף אַן
אמת וויינען.

און די גרויסע
שיווקע מיינע
שטייט און טענהט
נאָך איר טענה.

מיין חנהלע

מיין חנהלע
פאַרשטעלט זיך
פאַר אַ קליינטשיק
אַרעמאַנעלע.
מאַכט אַ פּושקעלע
פּון אַלטע טאָוועלעך
און קלייבט ביי מיר
נדבהלעך.
נאָר מיין חנהלע
דאָס אַרעמאַנעלע
וויל ביי מיר אַרויסנאַרן
מיט אירע שיינע הענטעלעך
צופיל סענטעלעך.

יעדע רגע
 קומט זי פון די וועגן,
 פון די שטעט
 און זי בעט :
 א נדבהלע.
 פרעג איך ביי איר :
 ווער זענט איר אלטינקער ?
 ענטפערט זי : אליהו הנביאלע,
 און אויב אזוי
 נאט אייך דריי סענט,
 ווייל איר האָט זיך מיר
 אזוי גיך דערקענט
 און ניט געלאָזן ווארטן,
 ניט געלאָזן טראכטן
 און ברעכן דעם קאָפּ,
 פון וואָנעט עס שלעפט זיך
 צו מיר אַראָפּ
 אַזאַ פאַרשויןדל,
 מיט אַן אויסגעפאלן ציינדל
 סאַמע אינמיטן מויל
 און שמייכלט וואויל :
 א נדבהלע
 דעם פאַרשטעלטן
 ליבן, אַלטן אליהו הנביאלע.

חנה לע

אַלץ איז חנהלעס אַ שפּילעכל
און מיט אַלצדינג שפּילט זי זיך:
מיט דער מאַמעס נייעם שירעם,
מיט דעם טאַטנס אַלטע שיד,

מיט די טעלער, מיט די לעפל,
מיט די גרויסע און קליינע טעפּ,
בינדט זיך אָן דעם לאַנגן האַנטוך,
ווי אַ כלה מיט אַ שלעפּ.

שפּילט זיך מיט דעם ברייטן בעזעם,
קערט די שטוב און לאָזט אים שטיין
סאַמע לעבן טאַטנס שרייב־טיש,
און זי יאָגט זיך ערגעץ גיין.

און מיט זיך אַליין אפּילו
שפּילט זיך חנהלע אַמאַל,
און זי רופּט זיך שלעכטע נעמען
פאַרן שרייען אויפן קול.

און זי לערנט זיך: אַ מיידל
דאַרף שוין וויסן וואָס זי טוט
און ניט וואַרפּן זיך מיטן עסן:
וואָס אַ מאַמע גיט — איז גוט.

מאַמע, כּוועל שוין אַלצדינג עסן
און וועל זיצן שטיל ביים טיש,
און נישט דרייען מיטן צינגל
און נישט שאַקלען מיט די פּיס.

בריוועלעך

שרייב איך בריוועלעך צו חנהן
און מיין חנה ענטפערט מיר :
טאטע כ'וואַלט דיר גערן געשריבן
זיבן בייגעלעך פאפיר,

נאָר די מאַמע וויל כ'זאַל עסן,
נעמט מיר צו די גאַנצע צייט,
און דער לערער וויל כ'זאַל לערנען,
האַב איך ווידער נישט קיין צייט.

און מיין ליאַלקע וויל זיך שפּילן,
שווער צו קוקן ווי זי ליידט,
ניי איך איר אַ סאַמעט קליידל
און אַ קליידעלע פון זייד.

זעץ איך מיך שוין דיר צו שרייבן,
הער איך ווי מיין ליאַלקע שרייט :
כ'קאַן אַזוי שוין מער נישט שלאָפן
לייג מיך אויף דער רעכטער זייט.

לייג איך זי און זעץ מיך שרייבן,
הער איך ווידער פונדערווייט :
חנה, מאַנע, מאַרצעפאַנע —
און כ'בין ווידער שוין נישט פריי.

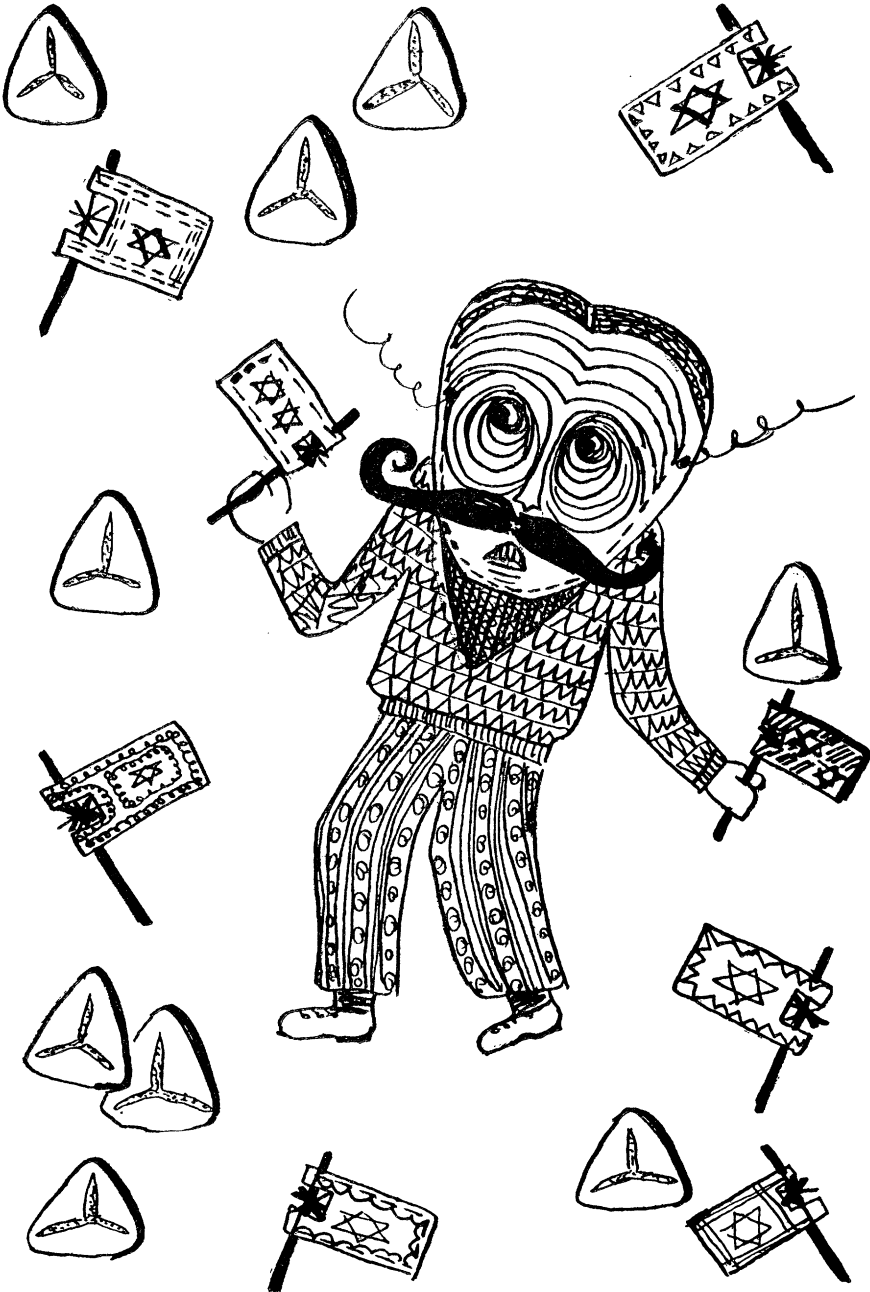
מוז מיך זעצן מיט איר שפּילן,
אַז זי זאַל נישט זיין פאַרשייט,
אַכטונג געבען און זי לערנען
זי זאַל אויסוואַקסן אַ לייט.

שמחת תורה

אויף מיין פאָן
איז אויסגעמאָלט —
אַ טייבעלע
פון זילבער,
אַ לייבעלע
פון גאָלד.

אויף מיין פאָן
האָב איך אַרויפגעטאָן
אַן עפעלע אַ גרינס,
אַ ליכטעלע אַ דינס.

פּוּרִים

המן הרשע
קלאַפּט אין טיר :
היינט איז פורים,
עפנט מיר !

כ'האָב אייך
גראַגערלעך געבראַכט,
פּערווי סאַרטן
פּריכט און פּראַכט.

אַן זיי גיבן
זיך אַ דריי,
ווערט אַ רעגן
און אַ שניי.

כ'האָב אייך
המן-טעש געבראַכט,
וואָס מיין זרש
האַט געמאַכט

פונם בעסטן
זעמל מעל,
פּרישע אייער,
גאַלדן-געל.

און דער מאָן
אין זיי איז שוואַרץ,
ווי די רשעות
אין מיין האַרץ.

קויפט זשע,
קויפט-זשע יידעלעך
מיינע שיינע גראַגערלעך !

וועט איך בענטשן
גאָט דערפאַר,
מיד — איך זאָל
ניט זיין קיין נאַר.

אוי בין איך
אַ נאַר געווען
און אַ רשע —
אזש פאַר צען.

אוי האָב איך
געהאַט אַ קאַפּ,
ערגער פון
אַ לאַקשן-טאַפּ.

און אין קאַפּ
אַזאַ געדאַנק,
ערגער פון
אַ בייזער שלאַנג.

האַט דאָרט דער
געדאַנק געדרייט:
מאָך די יידעלעך
דעם טויט.

האַט געזעגט דאָרט
ווי אַ זעג:
מאָך זיי וויסט
די נעכט און טעג.

נו, האָב איך אים
אויסגעהערט
און איך בין
אַריין אין דר'ערד.

און באק המן-
טאשן דארט.
המן-טאשן —
פעררווי סארט.

און איך מאך
דארט גראגעריס אויך,
ג ר א ג ע ר נ ,
אזש ס'גייט אַ רויך.

היינט איז פורים
מארגן איז אויס,
נעמט מיך אריין
און וואַרפט מיך אַרויס.

וואַרפט מיך אַרויס
און נעמט מיך אַריין,
ניט גוט ביי די יידן
אַ המן צו זיין.

אליהו הנביא

אליהו, אונדזער נביא,
קומען וועט צו אונדזער סדר,
ווידער מיט אַ ליבן שמייכל
און אין יום-טובדיקע קליידער.
ער האָט אונדז אַ סך צו טרייסטן,
און ער וועט אונדז טרייסטן טאַקע
מיט די ליכטיקע פסוקים
ממעמקים, ממעמקים.
נאָך די אַלע גרויסע צרות,
נאָך די ביטערע יסורים,
נאָכ'ן חורבן, נאָכ'ן קרבן,
נאָכ'ן מוראדיקן שטורעם.
שווער די אינגעפאלענע שטיבער
פונעם אַש אַרויסצוהויבן,
אַבער — אויפהויבן די רוקנס,
אויסגלייכן און גלויבן, גלויבן.
ווידער אויפהויבן דעם אַרעם
און זיך נעמען מיט בטחון
אויפבויען צוריק דאָס לעבן,
וואָס דער שונא האָט צעבראַכן.
פייגל בויען שוין די נעסטן,
לאַמיר אויכעט בויען, ברידער,
לאַמיר אָנהויבן פאַמעלעך,
פון דער נידער, פון דער נידער.
אזוי טראַכטן איצטער יידן,
אזוי טוען יידן קלערן
נאָך די אַלע קשיות, וועלכע
קאַנען נישט פאַרענטפערט ווערן.

אליהו, אונדזער נביא,
אונדזער הייליקער און ליבער,
גישט נאָר פולע כוסות יין
שטייען גרייט אין אַלע שטיבער.

ער זאָל קומען פון זיי טרינקן —
נאָר אויך הערצער פולע, פולע —
ער זאָל קומען און זיי טרייסטן
מיט נחמה און גאולה.

ער וועט קומען, זיכער קומען,
אומעטום, צו אונדזערע סדרים,
וואו אַ יידיש פענצטער לייכט זיך,
מזרח, מערב, צפון, דרום.

וואו אַ קינד אַ יידיש גרייט זיך
זען זיין האַנט די כוסע נעמען,
און אַ פרומע ברכה מאַכן
מיט אַראַפגעלאַזטע ברעמען.

די אגדה פון דער הגדה

וואָס איז אין דער הגדה דאָ?
נו, גיי, נו, צא ולמד.
פאַראַנען פון כל טוב אין איר
כמעט אויף איטלעך בלאַט.
נישט נאָר צו לערנען אַ סך,
צו זינגען אָן אַ שיעור
צו עסן און צו טרינקען און —
אַלצדינג איז דאָ ביי איר.
און אַלע נעכט פון אַ גאַנץ־יאָר
איז דאָרטן שאַ און שטיל.
טיר און טויער צוגעמאַכט
פון סטעליע ביזן דיל.
די פּלעשער וויין פאַרקאַרקעוועט,
די מצות — צוגעדעקט.
דער אפיקומן — ערגעץ אין
אַ ווינקעלע פאַרשטעקט.
נאָר ווי עס קומט דער פסח אָן,
טוט זיך אַ רודער דאָרט.
מען דאַרף קיין סך ניט, נאָר אַ שאַרף,
אַ ריר דאָס ערשטע וואָרט.
און ס'כאַפּן זיך די קשיות אויף,
דער קידוש טוט אַ גלאַנץ —
אַ קוק, אַ בליק — צי זיינען נאָך
די שיינע כוסות גאַנץ?
יא, אַלץ איז גאַנץ און גוט און וואויל
ווי פאַראַיאָרן דאָ.
דער טאַטע און די מאַמע און
די יום־טובדיקע שעה.

און יאַנקעלע און פיניעלע
און מאַטעלע — ווער ניט ?
מיר פאַר זייערע אייגעלעך,
פאַר זייער איטלעך גליד.

זיי וועלן זיך עס צעזינגען באַלד
וואו נאָר די וועלט איז גרויס ;
וואו נאָר ס'איז נאָך געבליבן גאַנץ
אַ שוועל, אַ יידיש הויז.

אין דער הגדה, דאַנקען גאַט,
איז אַליץ פאַראַן און דאָ,
די קשיות און דער קידוש און
דער הויכער לשנה הבאה.

און ביי דעם סוף הגדה שטייט
דאָס ציגעלע און וואַרט,
אַ יאַנקעלע זאָל איינדריםלען
ביים סדר אָנגעשפּאַרט.

עס שאַרט זיך צו פאַמעלעכן,
און טוט אויף אים אַ בליק :
ס'איז אַליץ דאָ, טייער יאַנקעלע
שוין גוט און וואויל צוריק.

דאָס הינטעלע איז מער שוין נישט
קיינ בייער כלב־הונט,
און בייסט נישט מער, — נעם טו אַ קוק
מיין האַלדז — פאַרהיילט די וואונד.

און אַט האַסטו דאָס שטעקעלע
נא, נעם און קום מיט מיר.
דער גאַנצער זומער איז שוין היינט
אַרויס אויפן שפּאַציר.

ראש השנה

נייִיאָר טוט זיך אָן אין יום־טוב,
זומער — יום־טובדיק אין זייד,
כאַטש דער זומער איילט שוין אונטער,
שטייט שוין באַלד פון יענער זייט.

זע נאָר, יידיש יינגעלע טייערס,
סאַרא געסט עס קומען אָן;
ראש השנה מיט אַ שופר,
שמחת תורה מיט אַ פּאָן.

אַלטע געסט און אייביק נייע,
תמיד אָנגעלייגט און וואויל,
זון און פרייד אין זייערע אויגן
זיסער שמייכל אויפן מויל.

עפן אויף דאָס שיינע טויערל
פונעם מחזור און קוק אַריין,
תפילות ווי די גאַלדענע בעכערלעך
מיט געבענטשטן גוטן וויין.

תפילות — זילבערנע עטרות
איבער זייערע פרומע קעפּ:
דאַרפן מיר נישט גאָט צו דאַנקען,
וואָס מיר האָבן עס דערלעבט?

זע נאָר, יידיש יינגל טייערס,
וויפל זיידעס מיט זילבערנע בערד:
אַלטע זיידעס, לויבט זיין נאָמען,
וואָס ער האָט עס אונדז באַשערט.

זע נאָר, יידיש יינגל, טייערס,
נייע קינדער, אייניקלעך גאַלד,
גאָט בלייבט אונדז קיין חוב נישט שולדיק,
האָט באַלד אַליץ שוין אָפּגעצאָלט.

דאַרף מען נישט קיין ברכה מאַכן,
וואָס מיר טרעפן זיך נאָך היינט
מיט דעם שיינעם ראש השנה
און מיט אַלע זיינע פריינד ?

א ס ו כ ה

זעסט די סוכה, הויט און ביינער,
דאָ אַ ברעטל, דאַרט אַ ברעט.
נאָר דער גרינער סכך דער שיינער
צערטלט איר דעם קאַפּ און גלעט :

סוכה, גוטע סוכה וואוילע,
כ'פיר דיך שוין מיט זיך אַרום
אויף די שטעקלדיקע זיילן
איינגעהאַרבעט, שוואַך און קרום,

איבער וועלטן, איבער ערדן,
איבער ים און טריקעניש,
איבער שנאה, איבער שווערדן ;
און דיין אַלטער קרומער טיש,

שטייט אויף זיינע פיס — אַ גבור,
און די בענטשליכט שיינען העל,
יאָר נאָך יאָר גייט פעסט אַריבער
דיין געבענטשטע, שמאַלע שוועל.

און די ליכט אין לייכטער ברענען,
און די מאַמעס בענטשן זיי.
ליכט און מאַמעס — הייליק זיינען
זיי — אין יעדן ווינטל-וויי,

יעדן פלאטער, יעדן פלעמל,
ציטערט אויף דאָס האַרץ אין שרעק.
נאָר די צייטן — היינט ווי דעמלט,
יאָגן זייער אַנגסט אַוועק.

שטייט דאָס פלעשל וויין לקידוש,
אלע הערן פרום זיך איין;
האָט דען אויך נישט אונזער יידיש
דעם געשמאַקן טעם פון וויין.

איבער וועלכן דורות, דורות,
מאכן קידוש פאַר די ליכט?
לייכטעך — אייביקע מנורות —
זאָל געבענטשט און אויפגעריכט

אונדזער מזל אַזוי ווערן,
און מיר זאָלן אומעטום,
גאָט, דיין גרויסן קידוש הערן
אויף דער גאַנצער ערד אַרום.

וואָס איז אויך אַזאַ מין סוכה,
ציטערט און זי האַלט זיך פעסט.
אומרואיק די אויגן קוקן
דורך די שפּאַרעס — אויף די געסט.

פריער דער נביא אליהו
און דערנאָך? משיח אַליין — —
גאַלדענע פונקען, גרינע, בלויע
פלאַנטערן זיך אין סכך אַריין.

שייער אָפּ דאָס לעמפל

שייער אָפּ דאָס לעמפל,

פינקלדיקער מעש,

נייע חנוכה־לעמפלעך

און דער אַלטער נס.

אַ באַווייזן שוין ווידער

אונדז דעם נס אויפסניי,

שווערע וואַלקנס הענגען

איבער אונדז ווי בליי.

און דער שונא שטאַרקט אַלץ

איבער אונז דעם גור,

און פון אַלע ווינקלען

חושך און געפאַר.

אויסגעלאַשענע פענצטער

אַן אַ שייַן אין זיי,

פינקלען נישט קיין ליכטלעך

איבערן קלאַרן שניי.

אונדזער לעבן — חורבות

וואַיען ווינטן — וועלף,

הערט מען נישט אפילו,

ווי אַ קינד בעט: העלף!

הערט מען נישט אפילו,

ווי אַן אַלטער שרייט,

נאָר די וועלט איז פינצטער

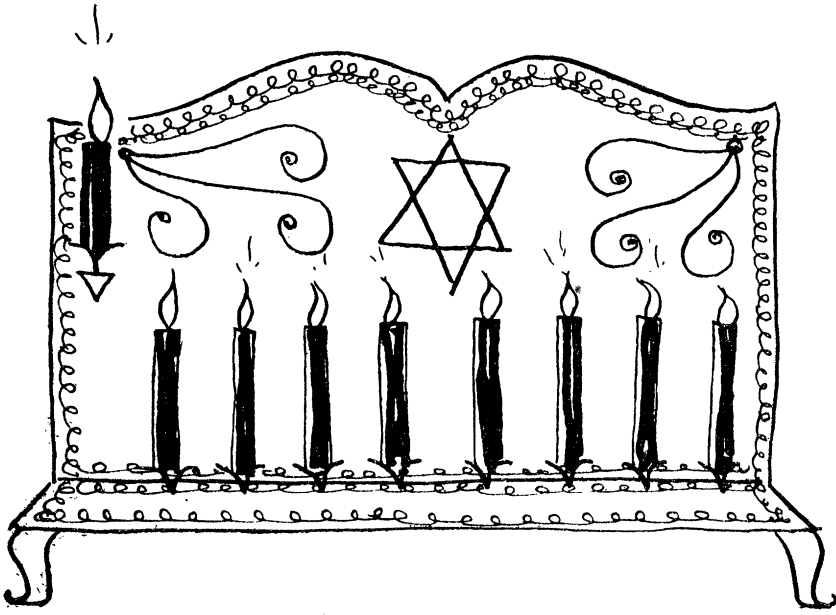
און די וועלט איז ווייט.

און דער נס דער אַלטער

טוקט זיך, טוקט זיך, גרויט,

קיינער קומט נישט צינדן

זיין פאַרשמאַכטן קנױט.

ח נ ו כ ה

איינס, צוויי, דריי, פיר,
פינף, זעקס, זיבן, אַכט.
שיינע חנוכה-ליכטלעך
ברענען יעדן אויפדערנאָכט.

הענגט דאָס חנוכה-לעמפעלע,
אַפגעשייערט אויפן וואַנט,
אין אַ לייב ביי יעדער זייט
האַלט אַ ליכט-רערל אין האַנט.

און מיט גרויסע אותיות
איז אונטן אויסגעמאַלט:
„חנוכה“ — נו שיינען זיי,
שיינען שענער נאָך פון גאָלד.

שיינען זיי, די ליכטעלעך
שיינען יעדן אויפדערנאָכט —
איינס, צוויי, דריי, פיר,
פינף, זעקס, זיבן, אַכט.

מ ש ה ל ע

דער טאטע איז געפארן
קיין ראָזע־דער־אָזען,
האַט ער די קינדער
מתנות געלאָזן.

האַט ער געלאָזן
די זיבן ברידער
אַ געלע מגילה,
אַ גילדערנעם סידור.

אַ מעבר יבוק,
אַ שטילן תהילים,
אַ סאַמעטן זעקעלע
טלית און תפילין.

און דעם קליינעם משהלען
האַט ער געלאָזן
אַ קליינטשיק שיינטשיק
ברכת המזון.

וויל דער קליינענקער
רק עסן און עסן
און בענטשן — ער זאָל נישט
דאָס בענטשן פאַרגעסן.

אַן עסל — אַ בענטשל —
אַ בענטש און אַן עסל,
און משהלע איז שוין
אַ קיילעכדיק פעסל.

פון מיין אלטן אלף-בית

א טאטע באַקלאַגט זיך

וויל מיין יינגעלע נישט לערנען
פון מיין אלטן אלף-בית.
הויב איך ראשית אָן צו שמייכלען,
שמייכלען טרויעריק און ביין.

זעץ אים ביי מיין טיש אַנידער:
לערנסט היינט אַ גאַנצע שעה!
ביז וועסט קענען אַלע אותיות
אויפן געלן בלעטל דאָ.

זאָג איך: אלף, זאָגט ער: אלף,
בית און גימל, דלת, הא,
נאַכדעם פאַר איך אים צוזאַמען
אותיות צו צוויי, צו צוויי.

נאָר עס הויבט אים אַזאָ אומרו,
און ער וויגט זיך הער און היין.
הויבט די הענט אויף אינדערלופטן,
גרייט זיך וואו אַוועקצופליין.

מאַכט מיין אלף-בית אים אומעטיק?
חנעוודיקער יידיש מיין
האַט ביים יינגעלע ביים ליבן
נישט געפונען נאָך קיין חן?

שאַרט אויך פון זיך אַפּ דאָס בלעטל
מיט אַזאָ מין פּרעמדער האַנט.
בלייב איך זיצן מיט די אותיות
ביי דעם טישל, ביי דער וואַנט.

בעם אליין זיי לייענען, לייענען
מיט א ניגון ליב און מילד,
האָב זיך מיט די וואוילע ווערטער
יינגליש, קינדעריש פאַרשפּילט.

שטעל צונויף די גרינגסטע ווערטער,
ווער אליין פאַרגאַפט דערביי.
יונגע ווערטער אַלט־באַקאַנטע
נעמען זינגען, קלינגען ניי.

כ'זאָג זיי נאָך אַמאָל און איבער:
מאַמע, טאַטע, יינגל, קינד,
פייגל, צווייגל, בין און זומער
גרינע בלעטער, בלויער ווינט.

און איך קען שוין ריכטיק לייענען —
איז מיר אַזוי גוט און שיין
מיט די ניי־צעבליטע ווערטער,
אַלטן, טרויעריקן חן.

אויפן פּריפעטשיק

וויפל לידער אויסנווייניק
קענט איר, ליבע קינדער טייערע?
און די קינדער אַלע ענטפערן:
אויפן פּריפעטשיק ברענט אַ פּיערל!

און ס'צעזינגען זיך די קליינע,
אַז ס'איז אַ מחיה הערן,
און עס זינגט מיט זיי אינאיינעם
שטיל, בנעימות אויך דער לערער.

ווייל ער האט אליין דערמאנט זיך :
אין די קינדער-יארן זיינע
פלעגט ער זינגען אַט דאָס לידל.
און די אויגן זיינע שיינען,

און אים טוט אַזוי הנאה,
וואָס ער האָט דערלעבט אַצינדער
מיטזינגען דאָס חדר-לידל
מיט אַזאַ משפּחה קינדער,

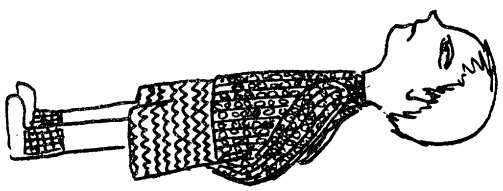
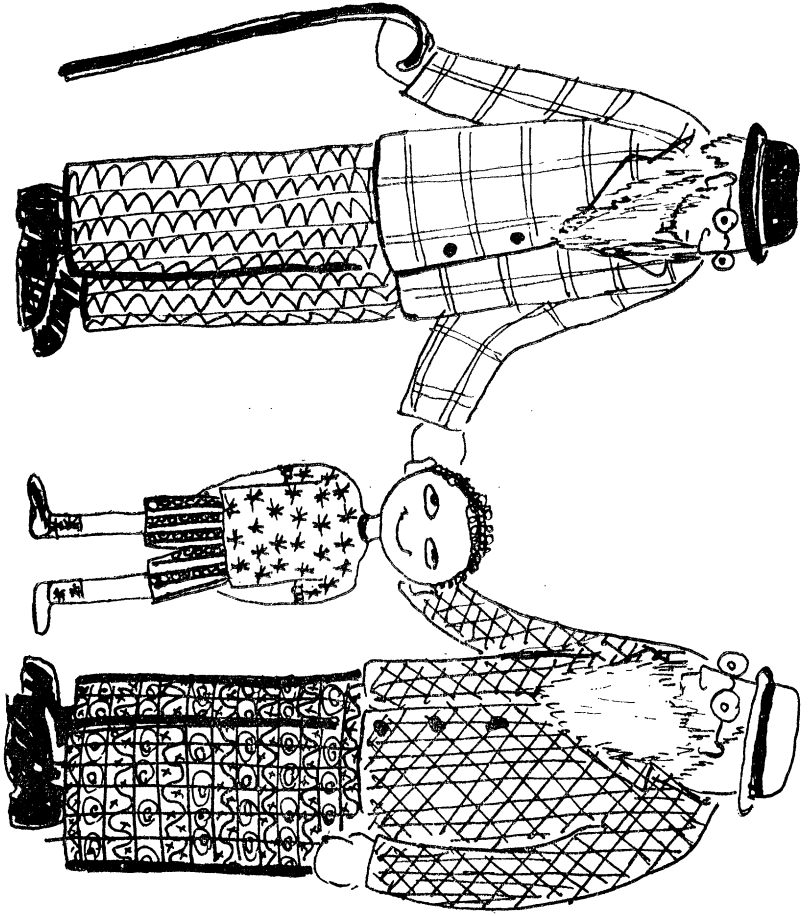
וואָס דאָס וואַרעמע ליד דאָס זיסע,
מיטן פּיערל, מיטן ליבן,
האָט וואַרשאַווסקי, אונדזער דיכטער,
פאַר אונדז אַלע אַנגעשריבן.

קאָן דען אַזאַ ליד אָן ערלעכט
עלטער ווערן, חס וחלילה,
אַז עס קאָן אויף אַלע ווערטער
אַזוי זינגען אַזוי שפּילן ?

און אין צייטן קאַלטע, גרויע,
טוט עס אונדז דערוואַרעמען ווידער,
אַזאַ ליד מעג שוין אַריינגיין,
כאַטש אין פּאָליש פּונעם סידור.

וויפל טויזנטער, טויזנטער קינדער,
אפּשר גאַר מיליאָנען גאַנצע,
האַבן שוין דאָס ליד געזונגען.
אויגן גליען, אויגן גלאַנצן,

פּיערלעך, פּיערלעך, יידישע פּיערלעך,
פּונדערווייטנס, פּונדערנאַענט,
פענצטער צינדן זיך אין שטיבלעך
אינעם טונקל-בלוי פּון אַוונט.

ז י י ד ע ס

דאָס שיינע יינגעלע וויל אַ זיידן,
אַ זיידן מיט אַ ווייסער באַרד
ער זאָל אים לערנען יידיש ריידן,
אַ זיידן מיט אַ יידיש וואָרט.

דעם שכנס יינגל האָט אַזש צוויי זיידעס.
און ביידע מיט ווייסע לאַנגע בערד,
קען ער שוין טאַקע יידיש ריידן,
וואָס אַזוינס האָט איר נאָך נישט געהערט.

און מעשיות קען ער איבערדערציילן
פון די זיבן ברידער פון ווילדן וואַלד,
וואָס ער ציט זיך פון טערקיי ביז פּוילן
און איז שוין אפשר טויזנט יאָרן אַלט.

אונדזער צימער

די פיר ווענט :

מיר זיינען זייער פריילעך,
קינדערלעך, מיט אייך,
וואָס איר לערנט זיך גוט
און זיצט אַלע גלייך
שטילע, שטילערהייט
אַזא גוטע פרייד.

ערשטע וואָנט :

איך, די ערשטע וואָנט,
האַלט דעם טאָול אין מיין האַנט,
אַז איר זאָלט זיך לערנען שרייבן
ווערטער אַלערליי —
איינס און איינס איז צוויי.

צווייטע וואָנט :

איך, די צווייטע וואָנט,
האַלט די פעצטער אין מיין האַנט,
דורך די פעצטער שיינט אַריין
טאָג און ליכט און שיין.
מיינע ליבע קינדערלעך
קוקט אין ביכעלעך אַריין.

דריטע וואָנט :

איך, די דריטע וואָנט,
קוק אויף אַלע קינדער נאַכאַנאַנד,
ווי זיי זיצן גלייך און שיין
און זיי שרייבן זייער ריין
און זיי לערנען זייער פּיין,
ווי עס דאַרף צו זיין.

פערטע וואנט :

איך, די פערטע וואנט,
האלט אויך א טאוול אין דער האנט.
און די טיר אין דער צווייטער האנט.
עפן איך גאנצפרי די טיר
קומען קינדערלעך אין איר.
„א גוט מאַרגן, קינדער אייך“!

זעצן זיי אוועק זיך גלייך,
און זיי לערנען,
און זיי שרייבן,
און זיי מאַלן,
זאָכן אַלערליי,
איינס צוויי,
דריי, פיר,
פינף, זעקס,
זיבן, אַכט
ביז פאַרנאַכט,
ביז פאַרנאַכט.

נעזער

אז מען האָט אַ נאָז אַ לאַנגע
איז נישטאָ וואָס צו לאַכן.
און אז מען האָט אַ נאָז אַ קורצע,
קאָן מען זי אויך נישט איבערמאכן,
און בייטן זיך מיט זיי
קאָן מען אויכעט ניט,
נאָר וואָס, רב ייד,
איז דער אונטערשיד ;
אַ ביסל קורץ, אַ ביסל לאַנג,
אַבי זי פאַרקילט זיך ניט,
און ווערט ניט קראַנק,
און נעמט נישט ניסן,
און לאָזט נישט וויסן
יעדע רגע : כ'בין דאָ,
אין אַ גוטער שטאָט,
אין אַ גוטער שעה.

אַ קינדערלעך, לאַכט־זשע ניט
פון קיין שום נעזער,
צי קאָן מען דען וויסן
וועלכע ס'איז בעסער -
אַ קורצע איז גוט,
אַ לאַנגע — אויכעט
אַבי נישט פאַרשמירט
אַבי נישט פאַררויכערט,
אַבי נישט פאַרדרייט,
אַבי נישט פאַרקאָרטשעט,
אַבי נישט פאַרפאַנגפּעט.

אבי נישט פארווארטשעט.
א נאָז איז אַ נאָז.
און נעמט נישט קיין מאַס.

בערעלע דארף אלצדינג וויסן

בערעלע דארף אלצדינג וויסן,
האַלט ער תמיד אין איין פרעגן:
פארוואָס גייען קאַטשקעס באַרוועס
און פאָרוואָס עס גייט אַ רעגן
שפעט ביי נאַכט, ווען אַלע שלאָפן
און עס זעט אים גאַרנישט קיינער,
גייט אַזוי זיך אום אַ רעגן
און ער קלאַפט איבער די שטיינער.

לייגט מען אָפּ דערווייל די פראַגע,
זי וועט נישט ווערן אַלטגעבאַקן.
אַט אַזעלכע פראַגעס קאַנען
וואַרטן ביז מ'וועט זיך דערמאַנען.
היינט צי מאַרגן, איבערמאַרגן
און אפשר נאָך שפעטער טאַקע,
זאָל זיך ליגן, זאָל זיך רוען
בערעלעס אַ טיפע פראַגע.

און דערוויילע, בחור גוטער,
עס דיין שטיקל ברויט מיט פוטער,
ברויט מיט פוטער קאָן נישט האַרן,
ס'קאָן נאָך אָנהויבן צו דאַרן;
אַבער די פיינע פראַגעס קאַנען
וואַרטן ביז מ'וועט זיך דערמאַנען
און וואָס שפעטער איז אַלץ בעסער.
און אַז בערעלע וועט ווערן גרעסער,

וועט ער אפשר גארנישט וועלן
מער אזעלכע פראגעס שטעלן.

אויפגעוועקט זיין שוועסטערל

וואָס וויינט אַזוי דאָס פעמפּיקל
צו האָסטו אים עפעס געטאָן?
כ'האָב אים געגעבן אַ פעטשעלע,
ווייל ער האָט געקרייט ווי אַ האָן.

ער האָט אויפגעוועקט זיין שוועסטערל,
וואָס איז געשלאָפּן געשמאַק,
דערפאַר האָב איך אים אַ פעטשל געטאָן
אין זיין רעכטער באַק.

איצט דאַרף איך זיצן שעה נאָך שעה
און וויגן זי, וויג־און־וויג.
זי דרימלט אַ קליינע רגע איין
און כאַפט זיך אויף צוריק.

זי כאַפט זיך אויף און טוט זיך אַ שטעל
אויף אירע ביידע פיס,
און האַלט אין איין פרעגן נאַכאַנאַנד,
וויפל דער זייגער איז?

— דער זייגער איז גארנישט, דער זייגער איז
געבליבן אינמיטן שטיין.
און שלאָפט, ווי אַ פּערדל שטייענדיק
אין קיך אויפן טיש אליין.

כ'האָב אַ הענדל

כ'האָב אַ הענדל

קרייט ער ניט.

כ'האָב אַ פּערדל

גייט ער ניט.

כ'האָב אַ פּויגל

פליט ער ניט.

כ'האָב אַ צווייגל

בליט עס ניט.

כ'האָב אַ הינטל

בילט ער ניט.

כ'האָב אַ פּידל

שפּילט ער ניט.

ס'איז נאָר שפּילצייג

און איך מוז —

שלעפּן פּאַרן צוים

מיין סוס.

קרייען פּאַר

מיין תּרנגול

מיט אַ טרובקע

אין מיין מויל.

פּאַר מיין קלב

ביל איך אויך,

האזוקע אַזש

עס גייט אַ רויך.

נאָר מער פּון אַלצדינג

האָב איך ליב

מאַכן וויינישל

מיט מיין ליפּ.

מיט א פעדעמל
שטייף איך איין
א קליין וויינשעלע
מיט וויין.

איז א יינגל זיך געזעסן

איז א יינגל
זיך געזעסן
אויף א בערגל
און פארגעסן,
אז ער האָט
ניט געגעסן.

און דער טאָג
איז זיך געגאנגען
אויף זיין גרויסן
זועג, זיין לאַנג,
און מיט טריט
ווי גאַלדענע קלאַנגען.

און דער אָונט
איז געקומען,
און די וועלט
אַרומגענומען
מיט אַ בלויען
שיין, אַ פרומען.

פלוצלונג — ווער
און וואָס, פון וואַנען —
האָט דאָס יינגל
גענומען שפּאַנען
און האָט זיך
געטאָן דערמאַנען.

אָז ער איז
אָהיימגעקומען,
האַט ער אַזש
גענומען ברומען
און — צום עסן
זיך גענומען.

און ער איז
ביים טיש געזעסן
און געגעסן,
און געגעסן
און די גאַנצע
וועלט פאַרגעסן.

אַ ר ע ל ע

אַ טאַטע האָט יינגעלע —
דאָס יינגעלע הייסט אַרעלע,
איז אַרעלע אַ וואַילינקער,
און גאָר שוין נישט קיין נאַרעלע.
מאַכט ער זיך אַ שפּיל אַזאַ
מיט זיך אַליין: אויב אַרעלע —
דאָן מוזטו, טאַטע, מיר צום גראָם
קויפן אַ גוט באַרעלע.
און מאַרגן, טאַטע, רוף איך זיך —
וויילסט אפשר טרעפן? הערשעלע!
אויב הערשעלע, דאָן וועסטו מיר
שוין קויפן אַ רויט קערשעלע.
און איבערמאַרגן, טאַטעשי,
וועל איך הייסן פּינעלע!
וועסטו מיר קויפן, טאַטעשי,
אַ קליין ישראָל-מדינהלע.

איך מיין אזא מין מאפעלע,
מיט פאסיקלעך, מיט שטעקעלעך,
ישובים און ישובימלעך,
פיצעלעך און ברעקעלעך.

א פאסיקל — א טייכעלע,
א פינטעלע — א שטעטעלע,
און דער ים כנרת — אויפן מאפעלע,
ווי אן אראפגעפאלן בלעטעלע.

א נ א ר ע ל ע

איז געווען אן ארעלע,
א יינגעלע, א נארעלע,
האָט ער ליב געהאַט צו עסן
וואָס מ'האַט אויפן טיש פאַרגעסן.
אזא נארעלע.

האָט ער ליב געהאַט צו ריידן,
ווען די באַבע מיטן זיידן
האַבן צווישן זיך גערעדט,
בוידעם, אוידעם, לאַקשנברעט.
אזא נארעלע.

האָט ער ליב געהאַט צו זיצן
לעבן אויוון און צו שוויצן,
און נאָכדעם אַרויס זיך שפּילן
אויפן גאַס און זיך פאַרקילן.
אזא נארעלע.

א י צ י ק

גיט מען איציקן ברויט מיט שמאלץ,
וויל ער ברויט מיט פוטער.
זאגט מען: איציק איז א שלעכטער,
שרייט ער: איציק איז א גוטער!

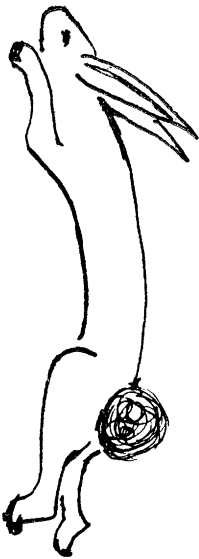
און אין טינט אין בלויזן — אלע
פינגער איינגעטונקען,
און די ליפן בלוי — מסתמא
דעם טינטער אויסגעטרונקען.

נעמט די מאמע אים צום וואשן,
צום זיפן און צום רייבן,
וויינט זיך איציקל פונאנדער:
— כ'וועל שוין קיינמאל מער נישט שרייבן.

— שרייבן דארף מען, נאך מען דארף זיך
נישט מיט טינט פארשווארצן!
רעדט און רעדט די מאמע זיינע
און זי האלט זיך אזש ביים הארצן.

און דער טינט פון איציקס פינגער
איז נאך אלץ נאך נישט ארונטער.
— איציקל, איז נאך געבליבן
כאטש אביסל טינט אין טינטער?

א בחור מיט א נאָז

און דער האָז איז אַרײַן
 דױטט אױן טױפֿטיפֿן גראַת,
 און דער בחור איז געבליבן
 מיט — אַ לאַנגער נאָז.

און לענגער, אַלץ לענגער
 און געוואָרן די נאָז,
 און געלאָפֿן אַזוי ווי
 אַ שילדג נאָר אַ האָז.

דער האָז איז געלאָפֿן
 און ער נאָכן האָז,
 און פאַראױס איז געלאָפֿן
 וײַן לאַנג־לאַנגע נאָז.

וואוּ איז דער בחור
 מיט דער לאַנגער נאָז?
 ער האָט זיך געלאָזן
 דער־אַנג אַ האָז.

